अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी (वनहक्क मान्यता) अधिनियम २००६ नियम २००८ व सुधारित नियम २०१२ नुसार

वन कार्ययोजना आराखडा

सामुहिक वनहक्काचे संरक्षण व व्यवस्थापन योजना

ग्रामसभा- नवरगाव

कालावधी

(सन 2022-23 ते 2031-32)

वन परिक्षेत्र - धानोरा (उत्तर)

तालुका - धानोरा

जिल्हा – गडचिरोली

क्रमांक	अनुक्रमाणिका	पृष्ठ क्रमांक

ठराव

ग्रामसभेचे नाव: नवरगांव
ग्राम पंचायतीचे नाव: नवरगांव
तालुक्याचे नाव: धानोरा
जिल्हा: गडचिरोली
दिनांक:

ठराव:
क.) असे घोषित करण्यात येते की, यासोबत जोडलेल्या व्यवस्थापन आराखड्यावर चर्चा झाली आहे आणि सदर व्यवस्थापन आराखडा आजपासून. 10 वर्षे या कालावधीसाठी स्वीकारण्यात आला आहे.
ख.) असेही घोषित करण्यात येते की, सोबतचा आराखडा वन विभागाच्या आराखडा / सूक्ष्म आराखडा / चालू आराखडा (Management Plan / Micro Plan / Working Plan) यांच्याशी खालीलप्रमाणे सुसंगत राहिल
i) सोबतचा व्यवस्थापन आराखडा यापुढे वन विभागाच्या वनव्यवस्थापन आराखडा / सूक्ष्म आराखडा / चालू आराखडा यामध्ये अंतर्भूत असेल.
ii) वन विभागाच्या व्यवस्थापन आराखडा / चालू आराखडा / सूक्ष्म आराखडा यातील या सामूहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखड्याशी सुसंगत नसलेला भाग यापुढे वगळण्यात आला आहे असे समजण्यात येईल. वन विभागाने विनाविलंब याबाबत खात्री करावी.
ग.) सामूहिक वनहक्क व्यवस्थापन समिती यांना या आराखड्याची प्रत स्थानिक जिल्हा वन संरक्षक यांना पाठविण्याबाबत सूचित करण्यात येत आहे.
घ.) याद्वारे असेही घोषित करण्यात येते की, ही ग्रामसभा जेंव्हा गरज भासेल तेंव्हा हा व्यवस्थापन आराखडा सुधारीत करणे, तसेच वन विभागाच्या सुक्ष्म / चालू आराखड्यातील भाग सुधारीत करणे याबाबतचा हक्क राखून ठेवत आहे.
च.) यानंतर असेही घोषित करण्यात येते की, कोणीही या सामूहिक वनहक्क क्षेत्रामध्ये व्यवस्थापन, वृक्षारोपण, वृक्षतोड आणि वनांचे पुनरुज्जीवन यासारखे उपक्रम या ग्रामसभेच्या पूर्व सूचित परवानगीशिवाय घेणार नाही.

1. आमच्या गावाविषयी

1.1. प्रस्तावना

इंग्रजांच्या वसाहत काळात तसेच स्वातंत्र्यानंतर वनांच्या एकत्रीकरणात आदिवासी व वनात पिढ्यानपिढ्या वास्तव्य करणाऱ्या जन समुहावर झालेला ऐतिहासिक अन्याय दूर करण्यासाठी करण्यात आलेला भारत सरकारचा कायदा “अनुसुचित जमाती व इतर पंरपंरागत वननिवासी (वन ह्क्क मान्य करणे) अधिनीयम 2006 नियम 2008 व सुधारित नियम 2012” नुसार कलम 3(1) नूसार सामुहिक वन हक्क मिळण्याचे अधिकार प्राप्त झाले. यामध्ये अनुसूचित जमाती किंवा इतर पारंपारिक वननिवासी यांना सामुहिक वन हक्कांतर्गत निस्तार सारखे हक्क, गावाचे सिमेंतर्गत किंवा सिमेबाहेर पारंपारिकरित्या गोळा केले जाणारे वन उत्पादन, त्याचा वापर

करणे किंवा त्याची विल्हेवाट लावणे यासाठी स्वामित्व हक्क, पाण्यामधील मत्स्य व अन्य उत्पादने, चराई करणे, पारंपारिक मोसमी साधनसंपत्ती मिळविणेइत्यादी हक्क आहेत.
अनुसुचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी (वन हक्काची मान्यता) अधिनियम 2006 अस्तित्वात आल्यानंतर अनुसुचित जमाती व अन्य पारंपारिक वननिवासी (वन हक्काची मान्यता)नियम 2008 व सुधारित नियम 2012 तयार करण्यात आले.सुधारित नियम 2012 चे नियम 4(1)(च) नुसार अनुसुचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासीं यांच्या फायद्यासाठी अश्या सामुहिक वन संसाधनाचे शाश्वत व समसमान व्यवस्थापन करण्यासाठी सामुहिक वन संपत्तीचे संवर्धन करण्याची व तीचे व्यवस्थापन करण्याची योजना तयार करणाऱ्या वन विभागाच्या सूक्ष्मदर्शक आराखडा किंवा कार्यआयोजना किंवा व्यवस्थापन योजनाबरोबर संवर्धन व व्यवस्थापन योजना समितीला करणे आवश्यक वाटेल अश्या फेरबदलाविषयी एकत्रीकरण करणाऱ्या खंड (ङ) नुसार गठीत करण्यात आलेल्या समितीचे संनियंत्रक व नियंत्रण करणे अशी जबाबदारी ग्रामसभाना देण्यात आली. कायद्यातील नियम 4(1)(च) च्या तरतूदीनुसार कर्तव्ये पार पाडण्यासाठी ग्रामसभा तिच्या सदस्यामधून नियम 4(1)(ङ) नुसार स्थापन केलेल्या समितीला "सामुहिक वन हक्क व्यवस्थापन समिती" (Community Forest Rights Management Committee)असे संबोधण्यात यावे. सदर समितीचे संनियंत्रन व नियंत्रन ग्रामसभा करेल. ग्रामसभेतील सामूहिक वन संपत्तीचे संवर्धन व व्यवस्थापन योजना तयार करणे, नैसर्गिक साधन संपत्तीच्या व्यवस्थापनातून प्राप्त होणारा महसुल तसेच शासनाकडुन प्राप्त होणारा निधी यांचे बँक खात्यामार्फत संनियंत्रण करणे, जमाखर्चाचे लेखे व लेखापरिक्षण ठेवणे इत्यादी प्रशाकीय बाबी पार पाडण्याकरीता सदर समिती ही वनहक्क कायद्याच्या अंमलबजावणीसाठी ग्रामसभेची कार्यकारी समिती असेल.त्यामुळे सामुहिक वन हक्कांतर्गत प्राप्त क्षेत्राचा आराखडा तयार करणेची जबाबदारी ग्रामसभा व ग्रामसभाद्वारे नियुक्त सामुहिक वन हक्क व्यवस्थापन समितीस या कायद्याने देण्यात आली आहे.त्यानुसार आराखडा तयार करण्यात आला आहे.

1.2 पार्श्वभूमी

नवरगांव ग्रामसभेला 6 मे 2013 रोजी मिळालेल्या सामूहिक वनहक्कांचे हक्क जोडपत्र तीन नुसार 1031.71 हेक्टर आराजी क्षेत्र मिळालेले आहे. पूर्ण सीमांकन करून गावचे क्षेत्र एकूण 1320.08 हे.आर. आहे .भारत सरकारने पेसा कायदा 1996 च्या तरतुदी नुसार व वनहक्क कायदा 2006 मध्ये केला आणि त्याचे नियम 2008 मध्ये बनविण्यात आले, व त्यात 2012 मध्ये सुधारणा ही करण्यात आली असल्याने आदिवासी व अन्य परंपरागत वननिवासी यांची वनावरील सामुहिक वनहक्क मान्य करून दिलेले आहे,असे कायद्यात स्पष्ट उल्लेख आहे त्यानुसार पहील्यांदाच वन कर्याआयोजना बनविण्याचे काम ग्रामसभेने हातात घेतला आहे.
ग्रामसभा नवरगांव येथुन मि सामुहिक वनसंपत्ती व्यवस्थापन पदविका अभ्यासक्रमाचा प्रशिक्षणार्थी असल्याने वन कार्या आयोजना बनविण्याचे काम माझ्याकडे सोपविण्यात आली आहे. आणि मि,ते काम आनंदाने व जबाबदारी ने स्विकारली आहे. वन कार्य आयोजना म्हणजे वन म्हणजे जंगल, कार्य म्हणजे काम व योजना म्हणजे जंगलात जे काम करणार आहोत व त्या कामाची रुपरेषा म्हणजेच योजना. ग्रामसभा नवरगांव येथील सिमाहद्दीत येणारे जोडपत्र 3 नुसार cfr मिळालेल्या जंगलात भौगोलिक क्षेत्राची प्रत्यक्ष निरीक्षण व परिक्षण करून भौगोलिक परिस्थिती लक्षात घेऊन वनकार्यायोजना तयार करण्यात येणार आहे. तर ती कशी राहील आतापर्यंत फॉरेस्ट डिपार्टमेंट जंगलाची सौरक्षण व त्यायचीच कार्ययोजना करत होते ते आम्हाला माहीत आहे.पण त्यायची कार्ययोजना फक्त टिंबरवर अवलंबून होते , ते सुद्धा आपल्या कार्ययोजना प्रमाणे काम करीत असे. मग आपण ही तशीच करायची का? की वेगळी करायची. तर फॉरेस्ट डिपार्टमेंट च्या कार्ययोजना मध्ये फक्त टिम्बर म्हणजेच इमारती लाकूड यालाच सर्वात जास्त महत्व असे. मग आपल्याला ही विचार करायला पाहिजे की आमच्या गावासाठी आणि लोकांसाठी काय

काय आवश्यक आहे, आपल्या घरापूर्ती इमारती लाकूड,इंधनासाठी जळाऊ लाकूड, खाण्यासाठी वसते, आपली थोडीफार पैशाची गरज भागविण्यासाठी गौणवनोपज (चार,आवळा,डिंक इ.) आपल्या गुरांसाठी चारा,आणि फार महत्वाचा म्हणजे आपले लाखो रुपये वाचवून आपला करोडो रुपयाचा जीव वाचवणार्या औषधी वनस्पती. एवढे सारे गोष्टी आपल्याला वनहक्का अंतर्गत मिळाले आहेत मग याचा फायदा फक्त आपणच घेऊन सोडायच का? नाही, तर ते पिढ्यानपिढ्या टिकले पाहिजे आणि आपल्या समोरच्या सर्व पिढी पर्यंत पोहचलीच पाहिजे यासाठी आपल्याला या सर्व गोष्टींचा विचार करून , आपली गरज,गुरांची गरज,जंगलातील प्राण्यांची गरज या सर्वांची गरज भागवून पुन्हा वाचेल आणि पुन्हा टिकून राहील अशापद्धतीची कार्ययोजना तयार करायची आहे.
आणि आम्ही ग्रामसभा नवरगांव वासीही ही कार्ययोजना तयार करू आणि त्यानुसार आमच्या वनहक्का च पुरेपूर फायदा घेऊन आम्ही "आमच्या जंगलाची रक्षा करू, नि आमचे पोट भरू".

आमची ग्रामसभा

ग्रामसभेचे नाव:- नवरगांव

ग्रामपंचायत: नवरगांव

तालुका: धानोरा

जिल्हा: गडचिरोली

सेन्सस कोड: 538971

अ.अक्षांश : 20.284098N

ब. रेखांश : 80.247022E

जोडपत्र दिनांक: 06/05/2013

वनाधिकार अभिलेख (जोडपत्र)

हक्क	होय/नाही	शेरा
1) निस्तार हक्क	होय	निस्तार पत्रका प्रमाणे मान्य
2) गौण वनोत्पादनावरील हक्क	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (ग) प्रमाणे मान्य
3) अन्य सामूहिक हक्क जसे- अ) वापर किंवा हक्कदारी असलेले (जल) ब) चराई (जंगल)	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (घ) प्रमाणे मान्य
4) जैविक विविधता, बौद्धिक संपत्ती व पारंपरिक ज्ञान यांच्या हक्कांची सुगमता.	होय	जैवविविधता कायद्यानुसार गठीत ग्रामस्तरीय समितीला हक्क

5) अन्य पारंपरिक हक्क.	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (झ) प्रमाणे मान्य

1.3 इतिहास

ग्रामसभा नवरगांव

हे गाव इंग्रज काळापासूनच अमलात आहे. त्या काळामध्ये नवरगांव व एक त्याचा पाडा(टोला) होता आणि आजही आहे.ते दोनही पाडे (टोला) मिळून नवरगांव असे गाव बसलेला आहे.म्हणून असे म्हणतात की आमचा गाव म्हणजे आधीपासूनच आहे. या गावामध्ये आधीपासूनच आदिवासी लोक राहत आहेत. आदिवासी समुदायाची जीवन जगण्याची व्यवस्था पूर्णतः जंगलावर अवलंबून होती. त्यामुळे त्यांचे उदरनिर्वाह जंगळवरच अवलंबून होती,त्यामुळे जंगलात मिळणारी कोणतेही खाण्याजोगी वस्तू ते खायचे उदा. कंदमुळे, मोह, टेंभरून, चार, जांभूळ, प्रांण्याची शिकार करून त्यांचा मास, मासे, फळे अशा अनेक प्रकारच्या गोष्टी ते खायचे व त्यावर अवलंबुन राहून ते स्वतःचे पोट भरत होते. त्यानंतर त्यांनी पोट भरण्याचे साधन म्हणून शेती करण्यास सुरुवात केली व शेतीकरण्या करिता खुली जागा मिळावी म्हणून जवळची झाडे तोडून शेती करायला लागले. नंतर शेती करताना जंगलाची हानी होणार नाही अशा ठिकाणी त्यांनी शेती करायाला सुरवात केली.

पूर्वी नवरगांव हा गाव एका जमीदाराच्या देखरेखीखाली असायचा नंतर जमीदारी पद्धत बंद झाली आणि आपले आदिवासी स्वतंत्र पणे आपली शेती करत जगू लागले.

हळू हळू गावाची लोकसंख्या वाढत होती व तसे तसे गाव पण वाढत होते. त्यापैकी काही बाहेरील आदिवासी शेती आमच्या गावात असल्यामुळे इथे येऊन राहू लागले किंवा बाहेरून आलेले आदिवासी गावातील पुढारी ला विचारून जवळच्याच जंगलात जाऊन शेती काढून तिथेच राहू लागले, मग पुन्हा कुणीतरी येऊन तिथेच घर आणि शेती काढायला लागले ,त्यांना शेती करण्याचे तंत्रज्ञान विकसत नसल्याने पारंपारिक पद्धतीने शेतीतून त्यांना वर्षभर पुरेल इतके धान्य ही मिळत नव्हते, परिणामी त्यांना जंगलातील वस्तूंवर अवलंबून राहावं लागत होत. कमी मेहनती मध्ये त्यांना जंगलातून भरपूर ऊत्पन मिळत होते म्हणून ते जंगलाची काळजी ही घेत होते. आदिवासी समाज ही तेव्हापासून जंगलाचे संरक्षण व संवर्धन करत आहेत. अताची स्थिती अपण पाहिली तर जिथे आदिवासी राहत आहेत तिथे दाट जंगल दिसून येते, कारण आदिवासी समाज हा निसर्ग पूजक आहे. निसर्गातील झाडे, नाले, पशु, पक्षी, डोंगर, दगड, माती या सगळयांची पूजा आदिवासी लोग करत अहेत. ह्या पुजेमुळेच अपल्याला मोठी मोठी जंगले दिसून येत आहेत. गावात पाण्याचे सोईसाठी 2 सरकारी विहीर व एक शेतातील विहिरीच्या वापर केला जातो आणि 8(हातपंप) बोरवेल आहेतगावातच माजी भुम्या व तोच आमच्या 14 गावाचा इलका भुम्या म्हणून आहे व गावातील आणि इलक्यातील देवदेवतांची पूजा रितीनुसार व परंपरेनुसार त्याचाच हस्ते करण्यात येते गावातील सर्वच शेतकरी धान पिकांवर अवलंबून आहेत आणि फारच कमी लोकांकडे शेतात पाण्याची सुविधा आहे त्याच बरोबर तूर, जवस, चना, कुरता, मुंग असे पीक घेतले जाते पाण्याचे साधनवाले मर्यानात मिरची, वांगे, टमाटर,मुरा इ.पिके घेतली जाते. रेशन दुकान हे येरंडी गावात असून नवरगांव वरून 4 की मी येरंडी गावात जाऊन धान्य उचल करावी लागते. नवरगांव गावात सात महिला बचत गट स्थापन केली आहे व दोन पुरुष बचत गट आहेत, आणिआशावर्कर गावात असल्याने पावसाळ्यात रोगावर नियंत्रण ठेवता येतो.

1.4 गावाची प्राथमिक माहिती

गावाचे नाव	नवरगांव
ग्रामपंचायत	नवरगांव
तालुका	धानोरा
जिल्हा	गडचिरोली
गावातील कुटुंबाची संख्या- 63	अनुसूचित जामाती(ST)- 63
पुरुष लोकसंख्या	197
स्त्री लोकसंख्या	196
एकूण लोकसंख्या	393
अनुसूचित जाती लोकसंख्या	393
किती टोले आहेत (नावे लिहा)	नवरगांव टोला

1.5 गावाची भौगोलिक माहिती

अ. क्र.	खात्याचे प्रकार	क्षेत्र हे.
1	वन	1031
2	झुडपी जंगल	0
3	आखर	1
4	गावठाण	3
5	तलाव/बोडी	0
6	मसानवट	1
7	ढोरफोडी	1
8	पाट	2
9	खातखुड्या	0
10	रस्ते	2
11	नदी/नाले	2
12	पोटखराब	0
	एकूणक्षेत्र	**1043**
अ. क्र.	**खात्याचे प्रकार**	**क्षेत्र हे.**
1	बागायत	0
2	जिरायत	180
	एकूण	**180**

1.6 गावाची व्यवसाया संबंधी माहिती

व्यवसाय	कुटुंबाची संख्या
शेती	53
पशुधन	53
दुधाचा व्यवसाय	0
वनउपज गोळा करणारी कुटुंब	63

1.7 पोलो – निसर्गाशी संबंधित सन

नाव	वेळ	निसर्ग संपदा
आकाळी पोलो	जुलै महिन्यात साजरा करतात.	जंगलातुन मिळणारे रानभाज्या आहेत उदा. वास्ते,वरंबी,सेरडिरा ई.हे खण्याकरीता वापर करण्यापुर्वी हे पोलो केली जाते.
शिमगा पोलो	मार्च मध्ये होळी सणाच्या पहिल्या दिवशी	शिमगा पोलो केल्यावर मोहफुल वेचने सुरू होते
दसरा पोलो	दसरा पोलो ओकठोनबर	दसरा पोलो साधारण आक्टोंबर महिन्यात येतो या पोलोमध्ये देवीदेवतांची आंघोळ करून घरचे औजारे स्वच्छ धुवून पूजा केली जाते
संजोरी पोलो	दिवाळी साजरी केल्यावरचं संजोरी पोलो केली जाते	धान कापुन पुर्णपणे जमा केल्यावर जेव्हा मळणीचे काम येथे त्यावेळी संजोरी पोलो केली जाते. कारण शेतकऱ्याला धनाची पीक जास्त झाले पाहिजे म्हणून तलुरमुंत्ते देवला वीनंती करून पूजा केली जाते
नवा पोलो	ऑक्टोबर	जेव्हा धान्य परीपक्व झाल्यावर नवीन धान्य म्हणून नवापोलो केली जाते, नंतर गोटा पोलो गोटा भरली जाते व नंतर होळीचा अगोदर गोटापोलो म्हणजे भरलेली गोटा फोडून आवळा पोलो करतात.
बिजोरी पोलो	पावसाच्या सुरवातीला जुन महिन्यात केला जातो.	बिजोरी पोलो केल्यासिवाय शेतात बि टाकत नाही.

गावातील सामुहिक देवस्थान

अ.क्र.	नाव	स्थान
1	नार माता/ गाव माउली/ माराई	गावात
2	गढ माता	जंगलात
3	पाट देव	जंगलात
4	ठाकूर देव/चिकाटी/ भूम्याल / तल्लूर मुते	जंगलात
5	महादेव	जंगलात
6	भीम देव	जंगलात

1.8 संघटन

गावामध्ये कोणतेही सामूहिक काम करायचे असल्यास त्यासाठी एखादी संघटना किंवा समिती असणे आवश्यक आहे. अन्यथा तो काम कधीच चांगला होत नाही कारण त्या कामावर कुणाचीही लक्ष राहत नाही.त्यामुळे गावामध्ये सुद्धा असे काही समित्या स्थापन करणे आवश्यक असते.

1) वनहक्क समिती
2) सनियंत्रण समिती
3) जैवविविधता समिती
4) बँकेच्या व्यवहारासाठी समिती
5) वेगवेगळे पास देण्यासाठी समिती
6) तंटामुक्त समिती

यासाठी योग्य व्यक्ती आणि गरजेनुसार समिती तयार करणे आवश्यक आहे.

1.9 इतर ग्रामसभा व महासंघाशी संबंध

ग्रामसभांना कोणत्याहीआर्थिक व्यवहारासाठी महासंघाची मदत घेतली जाते
महाग्रामसभेत प्रत्येक ग्रामसभेने आपले विषय लेखी स्वरूपात दिले जाते
महाग्रामसभेकडे लेखी स्वरूपात दिलेले प्रश्नांची तोडगा काढण्यासाठी ग्रामसभांना मदत केली जाते
गौनवणुपज गोळा करून महासंघाचा मदतीने विक्री केल्यास त्या मालाला योग्य भाव मिळतो आणि फसवणूक होत नाही एखाद्या गावात शासकीय अधिकारी बळजबरीने मनमानी करत असतील तर महासंघ किंवा इतर पाच सहा ग्रामसभा मिळून त्याचा निर्णय केला जातो

1.10 गावात असलेल्या सुविधा

गावातील सेवा, सुविधा आणि त्यांचे अंतर खालील प्रमाणे आहे–

अ.क्र.	सुविधा व यंत्र संसाधन	हो/ नाही	अंतर
1	प्राथमिक शाळा	हो	गावात
2	अंगणवाडी	हो	गावात
3	गट ग्रामपंचायत कार्यालय	हो	गावात
4	आरोग्य उपकेंद्र	हो	4 किमी
5	तलाठी कार्यालय	नाही	15 किमी
6	स्वस्त धान्य दुकान	हो	गावात
	पोष्ट ऑफिस		15 किमी

	तालुका		8 किमी
	जिल्हा		45 किमी

1.11 पशुधन माहिती

अ.क्र.	पशुधनाचे प्रकार	संख्या
1	गाय- बैल	500
2	म्हैस- रेडे	12
3	शेळी/बकरे	200
4	कोंबडी	400
5	डुक्कर	50

1.12 कृषी पिके हंगाम माहिती

अ.क्र.	हंगाम	खरीप (हो/नाही)	रब्बी (हो/नाही)
1	धान	हो	हो
2	भाजीपाला	नाही	हो
3	तूर	नाही	हो
4	चना	नाही	हो
5	मुंग	नाही	हो
6	जवस	नाही	हो
7	उळीद	नाही	हो

1.13 पावसाची सरासरी

वर्ष	पाऊस (मी.मी.)
2015	848
2014	1266
2013	2368
2012	1568
2011	1214
2010	1769
2009	1124
2008	1272
2007	1874
2006	1564
2005	1682
2004	1315

2. वन व्यवस्थापन आराखड्याविषयी

2.1 उद्देश आणि कृती

उद्देश	कृती
1) वनाचे संरक्षण करणे:-	1. वनाचे वनव्यापासुन ऱ्हास थांबवणे. 2. निसर्गातून मिळणाऱ्या विविध लाभांना, गौण उपजांना वाढविणे व टिकवून ठेवणे 3.आपल्या जंगलातून चोरी होणाऱ्या मालाला रोख लावणे व दंडात्मक कार्यवाही करणे. 4.जंगल सौरक्षण साठी गावात नियमावली तयार करणे. 5.सीमांकन करणे. 6.रोपवाटिका तयार करणे. 7.औषधी वनस्पती व चराई साठी चारा तयार करणे. 8.वनस्पतींची यादी बनवणे. 9.वेगवेगळ्या भुदृश्यांची यादी बनवणे. 10.जंगलाचे शाश्वत पद्धतीने वापर करणे. 11.वेगवेगळ्या भुदृश्यांची नकाशे तयार करणे. 12वनस्पती लागवडी नंतर त्यांची निघा राखणे. 13.वृक्षांची दर हेक्टरी संख्येचा अंदाज काढणे.
2) जंगलातील जैवविविधतेचे संरक्षण :-	1) आपल्या जंगलातील जैवविविधतेचे नुकसान होत असल्यास त्यासाठी कृतिशील असणे.उदा. शिकार, अवैध मासेमारी असे अवैध काम होत असल्यास त्यास प्रतिबंध घालणे. 2) नष्ट होणाऱ्या वनस्पतींची कारणासहित नोंद ठेवणे
3) स्थलांतर थांबवणे	1) गावातील तरुण मुलं गावात काम नाही मिळत म्हणून बाहेर कंपनीमध्ये जातात परंतु ठेकेदाराकडून त्यांची फसवणूक होऊन वापस गावात येतात असे प्रकरण थांबविणे. तसेच 2) गावातील लोकांना बाहेर रोजगारासाठी जाण्याची वेळ येऊ नये यासाठी गावातच वर्षभर काम पुरले पाहिजे यासाठी वेळोवेळी रोजगार हमी किंवा इतर योजनेच्या माध्यमातून काम उपलब्ध करून देणे.
4) रोजगार हमी योजना ग्रामसभा स्वतः राबवेल यासाठी प्रयत्न करणे.	वनहक्क च्या कलम ३(१)(e) नुसार रोजगार हमी यंत्रणा घोषित करणे.
5) ग्रामसभेची फसवणूक टाळणे	1) गौण वणोपजाची खरेदी ग्रामसभेतच करणे व ग्रामसभेतर्फे त्याची विक्री करणे. 2) गौण उपजांची मूल्यसंवर्धन व विक्री साखळी तयार करणे. 3) तेंदु व बांबू प्रक्रिया स्वतः ग्रामसभे मार्फत करणे. 4) गावात नियम तयार करणे,उदा,(ग्रामसभेचे , जंगलाचे, गौणउपज वापराचे, आर्थिक व्यवहार, निस्तार काढण्याचे ,इत्यादी)

2.2 सामुहिक वनसंपत्ती क्षेत्राचा तपशील

गावाच्या गावहद्दी येणाऱ्या वनक्षेत्राची माहिती खालील प्रमाणे-

A) कंपार्टमेंट नंबर तपशील :- 450, 451, 429, 516, 548, 549

B) सर्व्हे नंबर तपशील :-
27, 31, 33, 35, 45, 46, 51, 52, 57, 65, 79, 88, 95, 97, 103, 111, 130, 159, 163, 165, 173, 176, 178, 180, 182, 185, 188, 189, 193, 198, 199, 204, 2, 4, 6, 29, 37, 38, 48, 49, 53, 55, 56, 58, 63, 69, 71, 73, 74, 75, 84, 91, 92, 99, 100, 105, 110, 117, 118, 120, 122, 124, 127, 129, 135, 139, 141, 142, 143, 148, 151, 158, 167, 168, 169, 172, 175, 190.

वनक्षेत्राच्या चतु:सीमा ची माहिती -

पूर्व- सोडे सरहद्द पुर्व-517

पश्चिम- सिवागाटा सरहद्द पश्चिम-428

उत्तर– पुसावंडी सरहद्द उत्तर-449

दक्षिण- येरंडी सरहद्द दक्षिण-513

2.3 सीमा व हद्दीची स्थिती

सीमाबाबत कोणत्याही गावाची वादविवाद नाही .सीमा जाळ रेषेने साफ करून मुनारे लावलेली आहेत, व भोवताल टिसीम खोदलेली आहे व गोट्यचे चर बांधलेले आहे.

2.4 समुदायीक वन हक्क प्राप्त जंगलावरील सद्यस्थितीतील अडचणी व धोके

1) **आंतरिक धोके :-** वणवा, वृक्षतोड, अतिक्रमण,बिमारी, हवामान बदल
2) **बाह्य धोके:-** वणवा, वृक्षतोड,चोरी,

2.5 जमिनीचा वापर तक्ता:

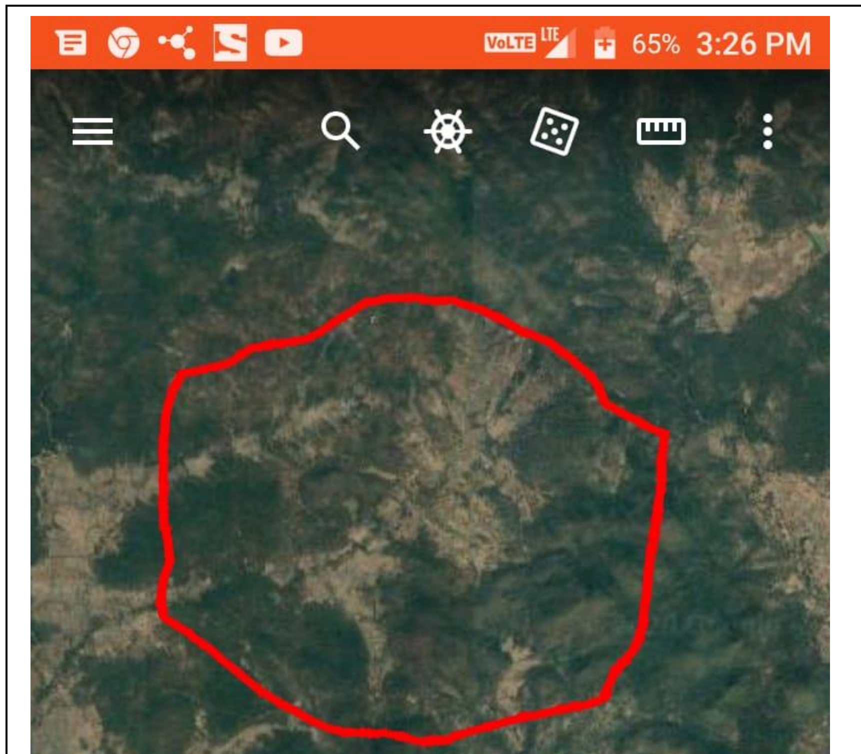
जमिनीचा वापर	क्षेत्रफळ (हे)
शेतीखालील क्षेत्र	180
गायरान	36
पडीत जमीन	65
शासकीय जमिन	57
वनजमिन	1031

2.6 भूभाग/जलभाग यादी

तुकडा क्रमांक	भुदृश्य प्रकार	भूरचना
20	३० शेती	सपाट
19	३० शेती	सपाट
18	२८. दाट वृक्ष मैदानी (गवत)	सपाट

17	२७ . दाट वृक्ष डोंगराळ (बांबू)	मध्यम चढ
16	२६. दाट वृक्ष डोंगराळ (गवत)	उभा चढ
15	२८. दाट वृक्ष मैदानी (गवत)	सपाट
14	२३.मध्यम वृक्ष मैदानी (बांबू)	सपाट
13	२२. मध्यम वृक्ष मैदानी (गवत)	सपाट
12	२१.विरळ वृक्ष डोंगराळ (बांबू)	मध्यम चढ
11	२०.विरळ वृक्ष डोंगराळ (गवत)	कमी चढ
10	१९. विरळ वृक्ष मैदानी (बांबू)	उंचसखल
9	१८. विरळ वृक्ष मैदानी (गवत)	सपाट
8	१२. खूप कमी वृक्ष मैदानी (गवत)	सपाट
7	११. दाट वृक्ष मैदानी (मिश्र)	सपाट
6	१०. दाट वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)	मध्यम चढ
5	९. मध्यम वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)	उंचसखल
4	७. मध्यम वृक्ष मैदानी (मिश्र)	सपाट
3	६.विरळ वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)	कमी चढ
2	५.विरळ वृक्ष खडकाळ (मिश्र)	उंचसखल
1	४. विरळ वृक्ष मैदानी (मिश्र)	सपाट

2.7 ग्रामसभेद्वारा सीमांकन केलेला नकाशा –

2.8 वनक्षेत्रातील टापू (पारंपारिक/विशिष्ट नावाने ओळखल्या जाणारी जागा) माहिती

1) आकुरपल्ला, 2) भैसभोळोन, 3) कळ्या कोंटा, 4) मिळचे गुड्रा, 5) बरेन गुड्रा, 6) भिमान खोंज, 7) मिचान सर नं 1, 7) कोंदाकेरेल, 8) मिचान सर नं 2, 9) टिटेर आदी, 10) सुकरान कोदेर, 11) हित्तानेली, 13) आटेल पल्ला, 14) हिचाहडंड, 15) अळझाल झोरा, 16) बोगान कोंटा, 17) लयाहकनेर, 18) लोपा गोंदी, 19) टिपेल हाकळी, 20) लाट गुड्रा, 21) तळाय गुड्रा, 22) आकींग ओळनागुड्रा, 23) सोन्यान गुड्रा, 24) ठुंडगुड्रा, 25) लमानडारनी, 26) गडमट्टा, 27) हिचाह गुड्रा, 28) गिट्टीखदान, 29) ठिय्या पल्ला, 30) हित्तारिठ, 31) झल्यालआदी , 32) कोल्हेनडंड.

2.9 वृक्षांचा विविध भूभागावर संख्यात्मक अंदाज

भुदृश्य प्रकार	१. खूप कमी वृक्ष मैदानी (मिश्र)		
क्र.	वृक्ष	वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर	खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)

1	एन	44.9610961	2.810909916
2	खैर	14.987032	0.36077061
3	टेंबरुन	29.974064	2.05382832
4	परस	74.9351601	4.760263838
5	बिवला	14.987032	2.507504815
6	भेरा	14.987032	0.374008804
7	मोहा	89.9221921	8.418656713
8	रोहन	14.987032	0.902701733
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**299.7406404**	
भुदृश्य प्रकार	**११. दाट वृक्ष मैदानी (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	आपटा	2.84223852	0.163413717
2	एन	150.638642	6.947966746
3	कर्मा	2.84223852	1.470723453
4	काखई	17.0534311	0.436750017
5	कुंभी	2.84223852	0.127225212
6	कुकुटधवना	5.68447704	0.272544677
7	कुकूडधवना	8.52671556	0.319634969
8	कुळा	28.4223852	0.808021459
9	कोचब	5.68447704	1.831228815
10	खसई	2.84223852	0.06595355
11	खैर	5.68447704	0.123267095
12	खोचब	2.84223852	0.29912061
13	गराडी	136.427449	4.31018663
14	गोटी	11.3689541	0.289033064
15	चार	2.84223852	0.020356034
16	चारा	2.84223852	0.014136135
17	चारोळी	68.2137245	1.866851874
18	चिचवा	5.68447704	0.209214793
19	जांबरुन	2.84223852	0.997445664
20	जोंदुरली	2.84223852	0.045801076
21	टेंबरुन	19.8956697	1.894603934
22	धवळा	11.3689541	1.648838751
23	धावळा	76.7404401	4.209854
24	धोबन	2.84223852	0.045801076
25	धोभन	2.84223852	1.837132065

26	परस	8.52671556	0.440006983
27	बांबु	11.3689541	0
28	बांबू	2.84223852	0
29	बाहवा	2.84223852	0.045801076
30	बिजाई	2.84223852	0.183204306
31	बिब्बा	5.68447704	0.124963431
32	बिवला	93.7938712	10.7624161
33	बेल	2.84223852	0.045801076
34	बेहडा	2.84223852	0.29912061
35	बेहळा	14.2111926	1.643998538
36	भेरा	36.9491008	1.514330602
37	मोवई	36.9491008	1.473595916
38	मोह	14.2111926	0.809717795
39	मोहा	113.689541	13.70892939
40	रोहन	25.5801467	0.812974761
41	सगवान	5.68447704	0.380635217
42	सागवान	39.7913393	4.167671775
43	सालई	5.68447704	0.248705499
44	सावरी	2.84223852	0.283717878
45	सुर्या	19.8956697	1.102482799
46	सेहना	22.7379082	0.831069013
47	हिरडा	2.84223852	0.073485283
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**1057.31273**	
भुदृश्य प्रकार	**२३.मध्यम वृक्ष मैदानी (बांबू)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	आवळा	34.9256581	0.992347482
2	एन	87.3141453	2.713287295
3	कुळा	17.4628291	0.281403676
4	कोचब	17.4628291	0.281403676
5	गराडी	104.776974	2.431466725
6	गोघर	17.4628291	0.281403676
7	चारोळी	34.9256581	0.70177213
8	टेंबरुन	52.3884872	1.860182522
9	धावळा	52.3884872	1.506100267
10	धोबन	52.3884872	1.721217743
11	बांबु	174.628291	0

12	बांबू	157.165462	0
13	बिवला	17.4628291	3.922141901
14	भेरा	69.8513162	1.737059728
15	मोवई	52.3884872	2.841829715
16	मोहा	52.3884872	3.536653607
17	सगवान	17.4628291	1.254157124
18	सागवान	52.3884872	1.483449008
19	सुर्या	17.4628291	0.420368454
20	सेहना	34.9256581	1.007494642
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**1117.62106**	
भुदृश्य प्रकार	**२५. मध्यम वृक्ष डोंगराळ (बांबू)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	कुळा	65.4394301	1.054519639
2	खसई	65.4394301	3.762421922
3	खोचब	130.87886	7.524843843
4	गराडी	196.31829	7.733144019
5	चिचवा	65.4394301	1.462787983
6	धावळा	65.4394301	4.699772712
7	बांबू	654.394301	0
8	भेरा	65.4394301	4.699772712
9	सागवान	65.4394301	2.929221219
10	सेहना	196.31829	8.418451596
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**1570.546323**	
भुदृश्य प्रकार	**३० शेती**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	एन	93.0421824	3.176342438
2	कर्मा	16.9167604	0.762551038
3	कुंभी	16.9167604	0.31830734
4	कुदूरसी	8.45838022	0.203611695
5	कुळा	25.3751407	1.020818169
6	खैर	16.9167604	0.332576986
7	खोचब	8.45838022	0.890170136
8	गराडी	76.125422	2.429743787
9	गोघर	8.45838022	0.50946675

10	गोटी	8.45838022	0.284383276
11	चारोळी	33.8335209	1.029837663
12	टेंबरुन	16.9167604	0.560622084
13	ठेंबरुन	8.45838022	0.211083066
14	धावळा	8.45838022	0.48631223
15	परस	50.7502813	1.524025121
16	बिवला	67.6670418	3.781321582
17	भेरा	76.125422	4.128706692
18	मोवई	33.8335209	0.847428508
19	मोह	33.8335209	2.522429177
20	मोहा	59.2086616	5.945663415
21	रोहन	16.9167604	0.984134409
22	सागवान	59.2086616	2.033020703
23	सावरी	8.45838022	0.607469602
24	सुर्या	33.8335209	1.431070493
25	सेहना	59.2086616	1.783571136
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**845.8380222**	
भुदृश्य प्रकार	**३० शेती**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	आंजन	8.6655826	0.227425183
2	आवळा	8.6655826	0.238768859
3	एन	138.649322	7.594608164
4	काखई	4.3327913	0.145674864
5	कुंभी	4.3327913	0.115988223
6	कुकूडधवना	8.6655826	0.158880419
7	कुळा	17.3311652	0.319622718
8	खसई	17.3311652	0.729236299
9	खैर	17.3311652	0.394408228
10	खोचब	17.3311652	2.294766992
11	खोचुब	4.3327913	1.98600524
12	गराडी	173.311652	5.15270749
13	गोघर	4.3327913	0.193945824
14	गोटी	4.3327913	0.069820497
15	चारोळी	43.327913	1.311866795
16	चिंच	4.3327913	2.06961744
17	चिचवा	4.3327913	0.237527606
18	जांबरून	4.3327913	0.25500859

19	झिलबुली	8.6655826	0.2795923
20	टेंबरुन	34.6623304	1.745788252
21	धावळा	60.6590782	3.513229478
22	धोबन	4.3327913	0.882668996
23	परस	12.9983739	0.521498772
24	पेंड्रा	4.3327913	0.100541515
25	बांबु	4.3327913	0
26	बिवला	95.3214086	8.103625444
27	बेल	8.6655826	0.448954414
28	बेहळा	8.6655826	0.955937418
29	भेरा	56.3262869	2.40585916
30	मोवई	21.6639565	0.59869783
31	मोह	12.9983739	0.52667066
32	मोहा	30.3295391	1.285179849
33	रोहन	30.3295391	1.00507036
34	लोगडी(लोखंडी)	4.3327913	0.145674864
35	सागवान	34.6623304	1.79233525
36	सालई	8.6655826	0.414440677
37	सावरी	4.3327913	0.112023108
38	सुर्या	12.9983739	0.613661828
39	सेहना	43.327913	1.518673382
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**987.8764165**	
भुदृश्य प्रकार	**३० शेती**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	एन	72.5897921	2.948716883
2	कुदुरसी	24.1965974	1.391176667
3	कुळा	24.1965974	0.582464971
4	खैर	48.3931947	1.636678432
5	गराडी	120.982987	3.617829536
6	गोटी	24.1965974	0.389914568
7	धावळा	96.7863894	5.16997834
8	बाहवा	24.1965974	0.813525456
9	बिवला	24.1965974	0.647739558
10	बेहळा	24.1965974	1.083096021
11	भेरा	72.5897921	4.212040082
12	मोवई	24.1965974	0.603838066
13	मोह	72.5897921	2.902697336

14	रोहन	48.3931947	1.25427333
15	सुर्या	48.3931947	3.096980694
16	सेहना	24.1965974	0.693181453
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**774.2911153**	

3. वनहक्क अंतर्गत मिळणाऱ्या लाभांची गरज आणि वापर तपशील -

3.1 वनस्पती वापर तपशील

शीट 1 (अन्न)

क्र.	वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	कुळा	फुल,शेंगा	जून ते जुलै	70	75	25
2	पिंपळ बार	फुल	जून ते जुलै	30	75	25
3	सफेद मुसळी	पान	जुलै अगस्त	40	99	1
4	कळू कांदे	कांदे	डिसेंबर ते जानेवारी	26	99	1
5	तरोटा	पान	जुलै	34	25	75
6	कडू भाजी	पान	मे ते जून	32	99	1
7	चिपळी भाजी	पान	ऑक्टोंबर ते नोव्हेंबर	3	99	1
8	शेरडीरा	देठ	जुलै ते ऑगष्ट	8	99	1
9	हळदुली	कांदे	डिसेंबर ते जानेवारी	23	99	1
10	पार्सेला	फळ	जानेवारी ते फेब्रुवारी	5	99	1
11	बोराभाजी	पान	जुलै ते ऑगष्ट	76	99	1
12	आंबा	फळ	मे ते जून	98	25	75

13	आवळा	फळ	जानेवारी ते एप्रिल	51	99	1
14	उमरून	फळ	मे ते जून	12	25	75
15	कचर कांदे	कांदे	एप्रिल ते मे	11	99	1
16	कवठ	फळ	एप्रिल ते मे	6	99	1
17	काटवल	फळ	जुलै ते सप्टेंबर	90	1	99
18	काटा कोहळा	फळ	नोव्हेंबर ते जानेवारी	12	1	99
19	काळी मुसळी	पान	जुलै ते ऑगष्ट	8	99	1
20	कोयार भाजी	पान	जून	91	99	1
21	कोजूब	फळ	जून ते जुलै	70	99	1
22	खोबर वेल	मूळ	नोव्हेबर ते जानेवारी	25	99	1
23	गवतीचाय	पान	बाराही महिने	2	1	99
24	चिंच	फळ	मे ते जून	80	25	75
25	बोदेले	फळ	ऑक्टोंबर ते नोव्हेंबर	80	70	30
26	जांभूळ	फळ	जून ते जुलै	80	70	30
27	टेंभरून	फळ	एप्रिल ते मे	90	99	1
28	धोबे	पान	ऑगष्ट ते सप्टेंबर	80	1	99
29	पातुर भाजी	पान	जून ते जुलै	80	99	1
30	बेहळा	फळ	डिसेंबर ते जानेवारी	17	99	1

3.2 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 2 (चारा)

क्र.	वनउपज	हंगाम आणि	प्रति हंगाम सरासरी वापर केलेले प्रमाण

	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग	कालावधी	समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	जुनाक जप्पी	पान	जून ते मार्च	90	10
2	हिकुम जप्पी	पान	जून ते मार्च	90	10
3	पर्सेला	पान	जून ते मार्च	90	10
4	बिलायकोजी	पान	जून ते मार्च	90	10
5	दुधूम	पान	जून ते मार्च	90	10
6	बोराभाजी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
7	कोरहुची	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
8	उतरण वेल	पान	जून ते मार्च	90	10
9	उमरून	पान	जून ते मार्च	90	10
10	उरसुळी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
11	एरोनी	पान	जून ते मार्च	90	10
12	कसई	पान	जून ते मार्च	90	10
13	काटा भाजी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
14	कुसार्या गवत	पान	जुलै ते ऑगष्ट	90	10
15	खोबरवेल	पान	जून ते मार्च	90	10
16	गराडी	पान	जून ते मार्च	90	10
17	चिंच	पान	जून ते मार्च	90	10
18	चिकना	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
19	जंगली तूर	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
20	जंगली मुंग	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
21	जवेला	पान	जुलै ते ऑगष्ट	90	10
22	जांभूळ	पान	जून ते मार्च	90	10
23	झिल्बुली	पान	जून ते मार्च	90	10
24	डोर्ली वांगा	पान	जून ते मार्च	90	10

25	दुर्वा	पान	जून ते मार्च	90	10
26	परसोड	पान	जुलै ते ऑगष्ट	90	10

3.3 वनस्पती वापर तपशील

शीट 3 (जाळाऊ लाकूड)

क्र.	उत्पादन वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	मोह	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
2	गराडी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
3	येन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
4	चिंच	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
5	रोहन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
6	झिलबुली	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
7	सिहाना	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
8	भेरा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
9	बिजा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
10	आवळा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
11	चारा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
12	पळस	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
13	धावळा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
14	कुळा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

3.4 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 4 (घर बांधणी)

क्र.	उत्पादित वनउपज	हंगाम आणि	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण

	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग	कालावधी	समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	साग	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
2	बांबू	ओला बांबू	जानेवारी ते जून	95	5
3	येन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
4	बिजा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
5	गराडी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
6	सूर्या	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
7	मोवई	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
8	अंजन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
9	रोहणी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
10	कारारुख	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
11	हळदु	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

3.5 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 5 (कृषी अवजारे)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	साग	नांगर,दांडी	मे ते जून	10	95	5

2	बोरी	नांगर	मे ते जून	3	95	5
3	भेरा	नांगर,दांडी	मे ते जून	25	95	5
4	कोजूब	नांगर	मे ते जून	36	95	5
5	करारुख	पट्टा,फन,वकर	मे ते जून	11	95	5
6	अंजन	नांगर, दांडी	मे ते जून	40	95	5
7	बिजा	नांगर, दांडी	मे ते जून	5	95	5
8	धावळा	दांडी	मे ते जून	40	95	5

3.6 वनस्पती वापर तपशील
शीट 6 (कुंपण घालणे)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	बांबू	ओला/सुका बांबू	मे ते जून	97	95	5
2	साग	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	50	95	5
3	गराडी	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	55	95	5
4	येन	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	45	95	5
5	बिजा	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	44	95	5
6	पळस	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	67	95	5
7	रोहणी	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	70	95	5
8	धावळा	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	30	95	5

3.7 वनस्पती वापर तपशील
पत्रक 7 (संस्कृती)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	कारण
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		
1	कुळा	पान,शेंग	ऑगष्ट	पोळा सणाच्या वेळी
2	शिंदी	पान	मार्च ते मे	मोहूर/बाशिंग बनविण्यासाठी
3	माहूर	पान	मार्च ते मे	पत्राली

4	मोहई	वाळलेला लाकूड	मार्च ते मे	लग्नासाठी
5	येन	वाळलेला लाकूड	मार्च ते मे	लग्नासाठी
6	शतावरी	पान	ऑगष्ट	पोळा सणाच्या वेळी
7	बेल	पान	हमेशा	पूजेसाठी
8	बोर	फळ	जानेवारी	वान वाटणी
9	भेरा	पान	ऑगष्ट	पोळ्यासाठी
10	तुळशी	पान	मार्च ते मे	लग्नासाठी
11	दुर्वा	पान	बाराही महिने	पूजेसाठी
12	पळस	पान	मार्च ते मे	पत्रावळी
13	परसोड	फळ	ऑक्टोंबर ते नोव्हेंबर	दिवाळी साठी
14	कडूनिंब	पान	मार्च	पूजेसाठी
15	चिंच	फळ	बाराही महिने	आंबट टाकण्यासाठी

3.8 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 8 (वन औषधी)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	नांगेलमाटी	पंचांग	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5
2	कांदाळ उल्ली	पंचांग	जून ते जुलै	95	5
3	कर्वूलमाटी	कांदा	जून ते जुलै	95	5
4	हिर माटी	पंचांग	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5
5	नसतोंडा	पंचांग	जून ते मार्च	95	5

6	अदरवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
7	पार्सेला	पंचांग	ऑगष्ट	95	5
8	कटूल कोसा	पंचांग	जून ते मार्च	95	5
9	दुधूम	पंचांग	बाराही महिने	95	5
10	नयनेंडी	पंचांग	जून ते ऑगष्ट	95	5
11	मस्या	साल	जून ते ऑगष्ट	95	5
12	डोकेमरा	साल	जून ते ऑगष्ट	95	5
13	हिवीर	मूळ	बाराही महिने	95	5
14	मूसतुमीर	फळ	डिसेम्बर	95	5
15	तिरका	फळ	डिसेंबर ते मार्च	95	5
16	सिरेल	साल	जून ते ऑगष्ट	95	5
17	चंद्रीमरा	साल,मूळ	जून ते ऑगष्ट	95	5
18	नाचुम	साल	बाराही महिने	95	5
19	कोरकोट जपी	पान,मूळ	बाराही महिने	95	5
20	बोराभाजी	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	95	5
21	अडूळसा	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	5	95
22	झरका	पंचांग	जून ते जुलै	95	5
23	आघाडा	पंचांग	जून ते जानेवारी	95	5
24	अंजन	पंचांग	बाराही महिने	95	5
25	आटइ	साल	बाराही महिने	95	5
26	आपटा	साल	बाराही महिने	95	5
27	आंबा	पान,साल	बाराही महिने	5	95
28	उतरणवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
29	उमरून	पंचांग	बाराही महिने	50	50
30	उरसुळी	पंचांग	जून ते मार्च	50	50
31	कचर कांदे	कांदा	नोव्हेंबर ते जून	95	5

32	कडूनिम	पंचांग	बाराही महिने	50	50
33	करकरी (पोरा पुंगार)	पंचांग	ऑगष्ट	50	50
34	रक्त रोहणी	पंचांग	बाराही महिने	95	5
35	कळंब	साल	बाराही महिने	95	5
36	कळूकांदे	कांदा	डिसेम्बर ते मार्च	95	5
37	कडूभाजी	पंचांग	डिसेम्बर ते मार्च	95	5
38	कवसकुरी	फळ	नोव्हेंबर ते मे	95	5
39	कसई	साल	बाराही महिने	95	5
40	कुकुरडा	पंचांग	ऑगष्ट ते नोव्हेंबर	95	5
41	कुळा	पंचांग	बाराही महिने	45	55
42	कोयार भाजी	मूळ,पान	जून	95	5
43	करू	साल	बाराही महिने	95	5
44	खैर	साल	बाराही महिने	95	5
45	कोजूब	साल,मूळ	बाराही महिने	95	5
46	खोबरवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
47	गराडी	साल,पान	बाराही महिने	95	5
48	गवती चाय	पंचांग	बाराही महिने	95	5
49	गुळवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
50	घंटा	फळ	बाराही महिने	95	5
51	घोटी	फळ	बाराही महिने	95	5
52	चिकना	पंचांग	बाराही महिने	95	5
53	भूतगांजा	बीज	जून नोव्हेंबर	95	5
54	जोन्दुरली	पंचांग	बाराही महिने	95	5
55	डिकेमाली	डींक	डिसेम्बर ते मार्च	95	5
56	देन्डोरा	पंचांग	ऑगष्ट ते डिसेम्बर	95	5
57	डोर्ली वांगा	पंचांग	नोव्हेंबर ते मार्च	95	5

58	तुळशी	पंचांग	बाराही महिने	95	5
59	तेंदू	पान	बाराही महिने	95	5
60	तेल दोडका	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	95	5
61	दुर्वा	पंचांग	बाराही महिने	95	5
62	देव तरोटा	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	95	5
63	धावळा	साल	बाराही महिने	95	5
64	धोबा	पान	बाराही महिने	95	5
65	निर्गुंडी	फळ	बाराही महिने	95	5
66	पडोरा	फळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
67	परसोड	बीज	जून ते डिसेम्बर	95	5
68	पळस	मूळ,बी,साल	जून ते डिसेम्बर	95	5
69	पळसवेल	मूळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
70	पातुरवेल	मूळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
71	बहावा	फुल	जून ते डिसेम्बर	95	5
72	बेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
73	बिबा	फळ	बाराही महिने	95	5
74	बेसवेल	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
75	बोर	साल,फळ	बाराही महिने	95	5
76	बोरू	मूळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
77	भुईआवळा	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
78	भुईचक्र	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
79	भुईनिंब	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
80	भूतगांजा	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
81	माका	साल	बाराही महिने	95	5
82	भेरा	पान	बाराही महिने	95	5
83	मालकांगुनी	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5

84	माहूर	साल	बाराही महिने	95	5
85	मुंगना	पंचांग	बाराही महिने	5	95
86	सात्या	पंचांग	ऑगष्ट ते ऑक्टोंबर	95	5
87	रान केळी	पान,फळ	ऑगष्ट ते ऑक्टोंबर	95	5
88	रानझेंडू	फळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
89	रानभेंडी	मूळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
90	रिठा	साल	बाराही महिने	95	5
91	रान हळद	कांदा	जून ते डिसेम्बर	95	5
92	रुई	पंचांग	बाराही महिने	95	5

3.9 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 9 (इतर)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून

3.10 समुदायाने विक्रीसाठी जमा केलेल्या वनउपजचे विश्लेषण

क्र.	वनउपजाचे नाव	वनउपज संग्रहाचे हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	वनउपज विक्रीचे हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	वनउपजचे सरासरी बाजार किमत	मूल्य वृद्धी	विक्रीची जागा	समुदायीक क्षेत्रातून गोला केलेले प्रमाण	इतर वन क्षेत्रातून गोला केलेले प्रमाण
1	मोह	फेब्रुवारी ते मार्च	63	एप्रिल ते मे	५ क्विंटल	२५		फिरते व्यापारी	५०%	५०%
2	चार	एप्रिल	50	मे	२५ किलो	१९०		फिरते व्यापारी	१००%	
3	तेंदू	मे	63	मे	१०० मुडके एक व्यक्ती			फिरते व्यापारी	९०%	10%
4	तरोटा	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	30	डिसेम्बर	6 किलो	२५		फिरते व्यापारी	७०%	४०%
5	चिंच	मे	15	जून	20 किलो	35		फिरते व्यापारी	५०%	५०%

6	टोरी	जून	55	जून	४० किलो	२५		फिरते व्यापारी	५०%	५०%
7	बेहडा	जानेवारी ते मार्च	5	मार्च	४० किलो	7		फिरते व्यापारी	१००%	

4. ग्रामसभा सक्षमीकरण

4. ग्रामसभा सक्षमीकरण

4.1 हक्क :- बंधने, कर्तव्य व नियमांचे पालन केल्यास खालील हक्क राहतील.

१) गौणउपज वापराचे
२) मत्स्य व्यवसाय करण्याचे
३) इमारत लाकूड वापरण्याचे
४) खनिज वापराचे
५) पाणीसाठे वापरण्याचे
६) संस्कृती जोपासण्याचे

4.2 नियम

(A) जंगल गस्तीचे नियम :

1) व्यक्तींच्या यादी नुसार गावातील एकूण घरांपैकी 3 घर मिळून तिघे जण गस्तीवर जातील.
2) तिघे जण तीन दिवस जातील. परंतु याच अर्थ एकटा जर एकच दिवस गेला तर होईल असे समजू नये.
3) जाण्याआधी ऑफिस मध्ये जाऊन गस्ती बुकवर सही मारणे आवश्यक असेल. तसेच वापस आल्यानंतर सुद्धा सही मारावी.
4) गस्तीवर जाण्यास अडचण असेल तर किमान दोन दिवसा आधी सांगावे, अथवा वेळेवर माहिती दिल्यास त्याच्या ठिकाणी कुणी जाणार असेल तर तो स्वतः कुणाला तरी तयार करील.
5) गस्तीवर जाण्यास अडचण असल्यास कोणीतरी दुसरा व्यक्ती पाठवावे किंवा ग्रामसभेने पाठविलेल्या व्यक्तीला त्याची त्या दिवशीची रोजी म्हणून 300 रुपये द्यावे लागतील.
6) आज पाळी असून मी काही कारणाने आज न जाता उद्या जाईन असे असल्यास तसे वेळेवर सांगता येणार नाही किंवा पाळीवर सोबत असणाऱ्यांना काही अडचण नसल्यास आपसात ठरवावे.

7) पाळीवर 2 व्यक्तीपेक्षा कमी जाता येणार नाही.
8) गस्तीवर असतांना जर कुणाला कोणत्याही प्रकारची हानी पोहचल्यास तुरंत सर्वांनी मिळून त्याला घरापर्यंत पोहचवावे. आणि वेळ बाकी असल्यास बाकीचे पुन्हा परत जावे.

(B) चराईचे नियम :

1) रोज रोज एकाच ठिकाणी चराई करण्यासाठी नेता येणार नाही
2) देवराई/पेनगेडा ठेवलेल्या जंगलात गुरे चारण्यास मनाई.
3) बाहेर गावातील लोकांना आपल्या हद्दीत गुरे चारू देण्यासाठी अगोदर पास काढणे आवश्यक आहे.
4) शेळ्याना चारा म्हणून कोणत्याही झाडाचे फांद्या तोडता येणार नाही.

(C) गौणवनोपज गोळा, विक्री आणि वापराचे नियम :

1)गावातील लोकांना निस्तार आणायचे असल्यास जगंलाती वाळलेले लाकूड आणावे.
2) ओले लाकूड तोडता येणार नाही.
3) जंगलातून गरजेपेक्षा जास्त निस्तार आणल्यास तो जप्त केले जाईल आणि तोच निस्तार दुसऱ्या गरजू व्यक्तीला दिले जाईल.
4) कोणाला लग्नासाठी वगैरे वनोपज जास्ती प्रमाणात लागत असल्यास तसे आधीच ग्रामसभेला कळवण्यात यावे.
5)ग्रामसभेला विचारल्या जगंलातून निस्तार आणू शकत नाही.
6) शिवरासाठी लाकूड तोडत असतांना आधी निस्तार बुकात संख्यांची नोंद करावी. व जेवढे लागतात तेवढेच तोडावे वाया जाऊ देऊ नये.
7) वासते आणतांना मोठे झालेले वासते आणू नये. असे आढळल्यास दंडात्मक कार्यवाही होईल.

(D) बाहेरील व्यक्तीसाठी नियम :

1) ग्रामसभेतून पास काढल्याशिवाय जंगलातून काहीही नेता येणार नाही.
2) तेंदू सारखे वनोपज न्यायचे असल्यास ते तोडून आमच्या ग्रामसभेतच त्याची विक्री करावी लागेल.
3) मोह फुल गोळा करत असताना त्या झाडाखाली आग लावता येणार नाही
4) बाहेरील व्यक्ती पास घेऊन सुद्धा असेल तरी त्याला माचीस घेऊन जंगलात जाता येणार नाही.
5) जंगलात आल्यानंतर पास असूनही कोणतीही वनस्पती व्यर्थ तोडल्यास दंडात्मक कार्यवाही होईल.

(E) पेनागेडा असल्यास त्या संबंधी नियम :

आमच्या गावामध्ये जवळपास पाच ते सहा पिढ्यांपासून राखून ठेवलेला 15 हेक्टर चा पेंनगेळा आहे. असे म्हणतात की गाव बसण्यापूर्वी या ठिकाणी खूप दाट जंगल होता परंतु लोकांनी येथे घर शेती साठी तो जंगल कापला आणि आपली वस्ती स्थापन केली. परंतु काही काळाने माता सारखी बिमार येऊन गावातील लोक मारायला लागले आणि गाव नष्ट होऊ लागला होता. मग गावातील लोकांना अस वाटू लागलं की आपण इथे असलेल्या निसर्गमातेला हानी पोहचविले त्यामुळे आपल्याला हानी होत आहे म्हणून त्यांनी गावाला लागूनच जंगलाचा काही भाग जिथे माना समाजाच्या लोकांनी मांडलेला देव होता त्याच्या नावानेच मनोरा गुडरा अस नाव ठेऊन देवाच्या नावाने तो जंगल राखायला सुरुवात केली. व त्याची काही नियमावली सुद्धा तयार केली ती पुढीलप्रमाणे...

1) पेणगेडा मधून कोणत्याही झाडाची लहानशी फांदी सुद्धा आणता येणार नाही.
2) असे आढळल्यास त्याला परंपरेनुसार दंड भरावे लागेल.
3) पेणगेळा मध्ये चराई साठी जनावरे नेता येणार नाही.
4) त्या ठिकाणी आग लागली नाही पाहिजे यासाठी सर्वांनी त्याच्या सीमेला साफ सुफ ठेवणे बंधनकारक राहील.

(F) इतर ग्रामसभाशी संबंध ;

गावाजवळ असलेले सर्व ग्रामसभा एकत्र मिळून तेंदू लिलावसारख्या प्रक्रियेत सहभाग घेतात. एखाद्या गावाला काही अडचण किंवा फसवणूक झाल्यास ते आधी आपल्या जवळच्या ग्रामसभाशी चर्चा करून नंतर महासंघमध्ये विषय मांडतात.

(G) बँक खाते संबंधी नियम :

1) कोणालाही पैशाची देवाण घेवाण करत असताना त्याची पावती देने आणि घेणे बंधनकारक राहील.
2) झालेल्या खर्चाचा तपशील दर महिन्याच्या 1 तारखेला दाखविणे बंधनकारक राहील.
3) आर्थिक व्यवहार शक्य तो ऑनलाइन पद्धतीनेच करावा.
4) कोणतीही मोठी रक्कम देवाण घेवाण करायची असल्यास त्याआधी ग्रामसभेची परवानगी घेणे आवश्यक असेल.
5) ग्रामसभेचे पैसे कुंत्याही व्यक्तीला व्यक्तिगत देता येणार नाही.

(H) आर्थिक व्यवहाराचे हिशोब ठेवण्याचे नियम :

1) दर महिन्याच्या 1 तारखेला झालेल्या खर्चाचा तपशील ग्रामसभेपुढे मांडावे.
2) हिशोब मागाची जबाबदारी ही गावातील प्रत्येक व्यक्तीची असेल.
3) कुणाला हिशोबामध्ये काही घोळ वाटत असेल तर तसे सरळ ग्रामसभेमध्ये मांडावे.

4) हिशोब मागत असताना कोणत्याही वेळी किंवा कुठेही हिशोब मागता येणार नाही फक्त ग्रामसभेत किंवा हिशोबाच्या दिवशीच मागता येईल.

(I) लेखापरीक्षण अथवा ऑडीट बाबत नियम:

1) कोणत्या ठिकाणी किती कर बसते आहे. मग त्या वस्तूची गरज आपल्याला आहे किंवा नाही यावर विचार करावे.
2) जे काही कर असेल ते नियमानुसार भरावे.

5 शासकीय योजना

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
1	व्यक्तींसाठी पीएमएवाय-जी हाऊस बिल्डिंगचे बांधकाम	B	Non-NRM				
2	व्यक्तींसाठी राज्य योजना घरे बांधणे	B	Non-NRM				
3	समाजासाठी अंगणवाडी इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
4	समाजासाठी ग्रामपंचायत पंचायत भवन इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
5	समुदायासाठी अन्नधान्य साठवण इमारतीचे बांधकाम	D	Non-NRM		Agri/Allied		
6	समुदायासाठी किचन शेड इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
7	समाजासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
8	समाजासाठी अंगणवाडी इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
9	समाजासाठी ग्रामपंचायत / पंचायत भवन इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
10	समुदायासाठी धान्य साठवण इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
11	समुदायासाठी किचन शेड इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	C	Non-NRM				
12	समुदायासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
13	गटांसाठी कृषी उत्पन्न साठवण इमारत बांधकाम	C	Non-NRM		Agri / Allied		
14	गटांसाठी बचत गट / फेडरेशन बिल्डिंगचे बांधकाम	D	Non-NRM				
15	व्यक्तींसाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंधांचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
16	व्यक्तींसाठी पेबल पॅरीफेरल / फार्म / फील्ड बॉंडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
17	व्यक्तींसाठी स्टोन पेरिफेरी / शेती / फील्ड बंधारे बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
18	व्यक्तींसाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
19	व्यक्तींसाठी पेबल कॉन्टूर बांधाचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
20	व्यक्तींसाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
21	व्यक्तींसाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
22	व्यक्तींसाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
23	व्यक्तींसाठी स्टोन ग्रेड्ड बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
24	समुदायासाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंध बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
25	समुदायासाठी पेबल परिघीय / शेत / फील्ड बॉंडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
26	समुदायासाठी दगड परिघीय / शेत / फील्ड बॉंडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
27	समुदायासाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
28	समुदायासाठी पेबल कॉन्टूर बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
29	समुदायासाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
30	समुदायासाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
31	समुदायासाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
32	समुदायासाठी स्टोन ग्रेडड बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
33	समुदायासाठी मातीच्या ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
34	समुदायासाठी पेबल ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
35	समुदायासाठी स्टोन ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
36	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
37	समुदायासाठी वितरक कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
38	समुदायासाठी किरकोळ कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
39	समुदायासाठी उप-गौण कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
40	समुदायासाठी वॉटरकोर्स/जलमार्ग बांधणे	B	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
41	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr

42	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
43	समुदायासाठी लघु कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
44	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
45	समुदायासाठी वॉटरकोर्सेस कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
46	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
47	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
48	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
49	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
50	समुदायासाठी फीडर कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
51	समुदायासाठी वितरण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
52	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
53	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
54	समुदायासाठी जलवाहिनी कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
55	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे बांधकाम	D	NRM	SWC		Water	SWC
56	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे नूतनीकरण	D	NRM	SWC		Water	SWC
57	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		Water	SWC
58	समुदायासाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
59	व्यक्तींसाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	B	NRM	LR	Agri / Allied		
60	वैयक्तिकरित्या निरुपयोगी जमिनीला आकार देणे जमीन सपाटीकरण करणे	B	NRM	LR	Agri / Allied		
61	व्यक्तींसाठी चौर किंवा जलयुक्त भागांचे गटारे जमीन	B	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
62	समुदायासाठी निरुपयोगी भूमीचे सपाटीकरण / आकार देणे	A	NRM	LR	Agri / Allied		
63	समुदायासाठी चौर लँडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		

64	समुदायासाठी फाईल लँडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
65	कम्युनिटी जलयुक्त भूमीचे पुनर्वसन	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
66	कम्युनिटी जलयुक्त जमीन निचरा	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
67	गटांकरिता उपजीविकेच्या कार्यासाठी वर्कशेडचे बांधकाम	C	Non-NRM				
68	व्यक्तींसाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
69	व्यक्तींसाठी मातीचा ॲनिकट धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
70	व्यक्तींसाठी बोल्डर धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
71	प्रत्येक व्यक्तीसाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
72	व्यक्तींसाठी गॅबियन धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
73	समुदायासाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
74	समुदायासाठी माती चेक धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
75	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
76	समुदायासाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
77	समुदायासाठी गॅबियन धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
78	समुदायासाठी मातीच्या धरण दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
79	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	0	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
80	समुदायासाठी चिनाई / सीसी चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
81	समुदायासाठी गॅबियन चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
82	स्वतंत्र व्यक्तीसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
83	व्यक्तीसाठी वर्मी कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
84	वैयक्तिकरित्या nadep कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
85	वैयक्तिकरित्या बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		

86	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	0	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
87	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट रचना बांधणे	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
88	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / ?died		
89	समुदायासाठी कंपोस्ट पिट स्ट्रक्चरचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Ailed		
90	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Aped		
91	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Sod Health	Agri/Allied		
92	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट खड्डाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Solt Health	Agri/Allied		
93	समुदायासाठी कंपोस्ट खड्डाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
94	गटांसाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	C	NRM	Soil Health	Agri / Ailed		
95	गटांसाठी एनएडीईपी कंपोस्ट रचना तयार करणे	C	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
96	गटांकरिता बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sol Health	Agri / Allied		
97	गटांसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sod Health	Agri / Allied		
98	समुदायासाठी स्मशानभूमीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
99	स्मशानभूमीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
100	समुदायासाठी कुलवर्ट / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सचे बांधकाम	D	Non-NRM				
101	समुदायासाठी गटार / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
102	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षणासाठी स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
103	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
104	समुदायासाठी डायव्हर्शन स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	NRM	SWC	Agri / Aided	water	SWC
105	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षण वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
106	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
107	समुदायासाठी डायव्हर्शन वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Alied	water	SWC

108	समुदायासाठी ओपन / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
109	समुदायासाठी ओपेरी / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
110	व्यक्तींसाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
111	समुदायासाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri / Alied	Water	Irr
112	समुदायासाठी सिंचन मुक्त WI च्या पॅरापेट 8 प्लॅटफॉर्मची दुरुस्ती व देखभाल	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
113	गटांसाठी सिंचन ओपन वेल बांधणे	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
114	वैयक्तिकरित्या फिश ड्रायिंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Alied		
115	समुदायासाठी फिश ड्राईंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / flied		
116	समुदायासाठी फिश ड्रायिंग यार्डची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
117	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
118	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवर बागायती वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
119	व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
120	किनारपट्टीवर व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
121	विखुरलेल्या रेषेच्या वृक्षारोपण व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
122	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
123	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवरील रेषेखालील वृक्षारोपण व वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
124	व्यक्तींसाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमीचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
125	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
126	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
127	व्यक्तींसाठी शेतात बागायती वृक्षांचे रोपण करणे	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
128	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
129	व्यक्तींसाठी शेतात शेती वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		

130	व्यर्थभूमीत व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Aiied		
131	व्यक्तींसाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
132	व्यर्थभूमींमध्ये व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
133	व्यक्तींसाठी शेतात रेशीम लागवडीच्या झाडाचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
134	व्यक्तींसाठी व्यर्थभूमींमध्ये रेशीम लागवड करणाऱ्या वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
135	व्यक्तींसाठी शेतात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
136	वैयक्तिकरित्या बायोड्रेनेज वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	B	NRM	Drainage	Agri/Ailed	Water	Drainage
137	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
138	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
139	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
140	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
141	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
142	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
143	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
144	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
145	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांच्या रोड साइड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
146	समुदायासाठी वनराई वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील रेषेच्या वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
147	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
148	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे रोड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
149	समुदायासाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
150	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात फळबागांच्या झाडाचे वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
151	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
152	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची फील्ड ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
153	समुदायासाठी बागायती झाडांची कचरा ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
154	समुदायाच्या शासकीय इमारतीत आवारात शेती वनीकरण वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
155	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
156	समुदायासाठी शेतात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
157	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
158	समुदायासाठी शासकीय आवारात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
159	समुदायासाठी वनराई वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NAM	PLNT	Agri / Aiied		
160	समुदायासाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्ष रोपणे	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
161	समुदायासाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
162	समुदायासाठी शेतात रेशीम लागवड झाडाचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
163	समुदायासाठी रेशीम वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
164	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात बायोड्रेनेज वृक्षांची रोख लागवड	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
165	समुदायासाठी शेतात जैव जलवाहिन्या रोपांची रोख लागवड	0	FIRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
166	समुदायासाठी पडीक प्रदेशात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक लावणी	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
167	समुदायासाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन किनारपट्टी वनीकरण बाजूने	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
168	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन पडीक जमिनींचे वनीकरण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
169	व्यक्तींसाठी मातीच्या गुली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed	water	SWC
170	व्यक्तींसाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied	water	SWC
171	समुदायासाठी मातीच्या गली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
172	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गुली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
173	समुदायासाठी मातीच्या गुली प्लगची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC

174	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
175	व्यक्तींसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
176	समुदायासाठी नर्सरी उभारणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
177	गटांसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
178	व्यक्तींसाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
179	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
180	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
181	व्यक्तींसाठी शेत तलावाचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
183	सामुदायिक पाणी साठवण तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
184	समुदायासाठी मत्स्य पालन तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
185	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
186	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव नूतनीकरण	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
187	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांचे नूतनीकरण	A	NRM	SWC		water	SWC
188	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाचे बांधकाम	D	Non-NRM				
189	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
190	व्यक्तींसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
191	समुदायासाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
192	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडचे बांधकाम	D	Non-NRM				
193	समुदायासाठी रेव रस्ते रस्ते तयार करणे	0	Non-NRM				
194	समुदायासाठी आंतर-लॉकिंग सिमेंट ब्लॉकलेटिल्स रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				
195	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांचे बांधकाम	I)	Non-NRM				
196	समुदायासाठी मिट्टी मुर्रम रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				
197	समुदायासाठी रस्ते खरंजा (वीट: दगड) बांधकाम	D	Non-NRtvt				
198	समुदायासाठी सिमेंट कॉंक्रीट रस्त्यांचे बांधकाम	D	Non-NRM				
199	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
200	समुदायासाठी खडी रस्ता रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
201	आंतर-लॉकिंग सिमेंटची दुरुस्ती व देखभाल * समुदायासाठी माइट्स रोड	D	Non-NRM				
202	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	0	Non-NRM				
203	समुदायासाठी पुदीना मुर्रम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
204	खरंजा (बीएनसीक / स्टोन) रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
205	समुदायासाठी सिमेंट कॉंक्रीट रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिटरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
208	समुदायासाठी बोअरवेल रिचार्जसाठी वाळू फिटरचे बांधकाम	A	NRM	GWR		Water	GWR
209	समुदायासाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
210	गटांसाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
211	व्यक्तींसाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
212	व्यक्तींसाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
213	व्यक्तींसाठी पिग्ग्री निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
214	व्यक्तींसाठी पोल्ट्री पशुधन निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
215	समुदायासाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
216	समुदायासाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
217	समुदायासाठी पिगीरी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		

218	समुदायासाठी पोल्ट्री निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Mind		
219	समुदायासाठी गुरांच्या निवारा दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / Ailed		
220	समुदायासाठी बकरी निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Mind		
221	समुदायासाठी पिग्री निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / flied		
222	समुदायासाठी पोल्ट्री शेल्टरची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
223	समुदायासाठी सोकेज वाहिनीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
224	व्यक्तीसाठी सोक पिट बांधकाम	I)	Non-NRM				
225	समुदायासाठी भिजवलेल्या खड्ड्याचे बांधकाम	I)	Non-NRM				
226	वायर क्रेट (गॅबियन) बांधकामासाठी समुदायासाठी	I)	NRM	SWC		water	SWC
227	समुदायासाठी स्टोन स्परचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
228	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
229	समुदायासाठी वायर क्रेट (गॅबियन) स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
230	समुदायासाठी स्टोन स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
231	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
232	वैयक्तिक स्तरावरील बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
233	वैयक्तिकरित्या अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
234	समुदायासाठी लेव्हल बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Ailed		
235	समुदायासाठी अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Ailed		
236	वैयक्तिक एकेरी शौचालयाचे बांधकाम	0	Non-NRM				
237	समाजासाठी अंगणवाडी मल्टी युनिट टॉयलेट बांधणे	I)	Non-NRM				
238	शाळेसाठी मल्टी युनिट टॉयलेटचे बांधकाम	0	Non-NRM				
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
240	समुदायासाठी रखडलेली खंदक खाईचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
241	समुदायासाठी सतत समोच्च खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
242	समुदायासाठी जल शोषण खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
243	वैयक्तिकरित्या अझर * लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
244	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधा	B	Non-NRM		Agri / Allied		
245	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Ailed		
246	लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी व्यक्तींसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		
247	गटांसाठी लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी पायाभूत सुविधा तयार करणे	C	Non-NRM		Agri / Allied		
248	समुदायासाठी पायाभूत सुविधा लिक्विड बायोमॅन्युअरचे बांधकाम	B	Non•NRM		Agri / Allied		
249	लिक्विड बायोमॅन्युअर फॉर समुदायासाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
250	समुदायासाठी भूमिगत डायक्सचे बांधकाम	A	NMI	GWR		Water	GWR
251	समुदायासाठी बंधारा बांधणे	D	Non-NRM				
252	समाजासाठी ग्रामीण / ग्रामीण हाट बांधणे	D	Non-NRM				
253	समुदायासाठी गाव / ग्रामीण हॅटची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
254	समुदायासाठी चक्रीवादळ निवारा बांधकाम	D	Non-NRM				
255	समुदायासाठी चक्रीवादळाच्या निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non•NRM				
256	समुदायासाठी प्ले फील्डचे बांधकाम	D	Non-NRM				
257	समुदायासाठी प्ले फील्डची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	Non-NRM				
258	समुदायासाठी सरकारी शाळांसाठी कंपाऊंड वॉल बांधणे	D	Non-NRM				
259	समुदायाच्या सरकारी शाळांच्या कंपाऊंड वॉलची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
260	समुदायासाठी बांधकाम साहित्याचे उत्पादन	D	Non-NRM				

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
1	व्यक्तींसाठी पीएमएवाय-जी हाऊस बिल्डिंगचे बांधकाम	B	Non-NRM				
2	व्यक्तींसाठी राज्य योजना घरे बांधणे	B	Non-NRM				
15	व्यक्तींसाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंधांचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
16	व्यक्तींसाठी पेबल पॅरीफेरल / फार्म / फील्ड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
17	व्यक्तींसाठी स्टोन पेरिफेरी / शेती / फील्ड बंधारे बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
18	व्यक्तींसाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
19	व्यक्तींसाठी पेबल कॉन्टूर बांधाचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
20	व्यक्तींसाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
21	व्यक्तींसाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
22	व्यक्तींसाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
23	व्यक्तींसाठी स्टोन ग्रेड्ड बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
59	व्यक्तींसाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	B	NRM	LR	Agri / Allied		
60	वैयक्तिकरित्या निरुपयोगी जमिनीला आकार देणे जमीन सपाटीकरण करणे	B	NRM	LR	Agri / Allied		
61	व्यक्तींसाठी चौर किंवा जलयुक्त भागांचे गटारे जमीन	B	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
68	व्यक्तींसाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
69	व्यक्तींसाठी मातीचा ॲनिकट धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
70	व्यक्तींसाठी बोल्डर धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
71	प्रत्येक व्यक्तीसाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
72	व्यक्तींसाठी गॅबियन धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
82	स्वतंत्र व्यक्तीसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
83	व्यक्तीसाठी वर्मी कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
84	वैयक्तिकरित्या nadep कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
85	वैयक्तिकरित्या बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
110	व्यक्तींसाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
114	वैयक्तिकरित्या फिश ड्रायिंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Alied		
117	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
118	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवर बागायती वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
119	व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
120	किनारपट्टीवर व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
121	विखुरलेल्या रेषेच्या वृक्षारोपण व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
122	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
123	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवरील रेषेखालील वृक्षारोपण व वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
124	व्यक्तींसाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमीचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
125	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
126	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
127	व्यक्तींसाठी शेतात बागायती वृक्षांचे रोपण करणे	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
128	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
129	व्यक्तींसाठी शेतात शेती वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
130	व्यर्थभूमीत व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Aiied		
131	व्यक्तींसाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
132	व्यर्थभूमींमध्ये व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
133	व्यक्तींसाठी शेतात रेशीम लागवडीच्या झाडाचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
134	व्यक्तींसाठी व्यर्थभूमींमध्ये रेशीम लागवड करणाऱ्या वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		

135	व्यक्तींसाठी शेतात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
136	वैयक्तिकरित्या बायोड्रेनेज वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	B	NRM	Drainage	Agri/Ailed	Water	Drainage
137	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
138	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
168	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन पडीक जमिनींचे वनीकरण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
169	व्यक्तींसाठी मातीच्या गुली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed	water	SWC
170	व्यक्तींसाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied	water	SWC
175	व्यक्तींसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
178	व्यक्तींसाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
181	व्यक्तींसाठी शेत तलावाचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
190	व्यक्तींसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिटरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
211	व्यक्तींसाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
212	व्यक्तींसाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
213	व्यक्तींसाठी पिग्री निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
214	व्यक्तींसाठी पोल्ट्री पशुधन निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
224	व्यक्तीसाठी सोक पिट बांधकाम	I)	Non-NRM				
232	वैयक्तिक स्तरावरील बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
233	वैयक्तिकरित्या अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
236	वैयक्तिक एकेरी शौचालयाचे बांधकाम	0	Non-NRM				
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
243	वैयक्तिकरित्या अझर * लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
246	लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी व्यक्तींसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		

6. गौण वनउपज आधारित उपजीविका कार्यक्रम

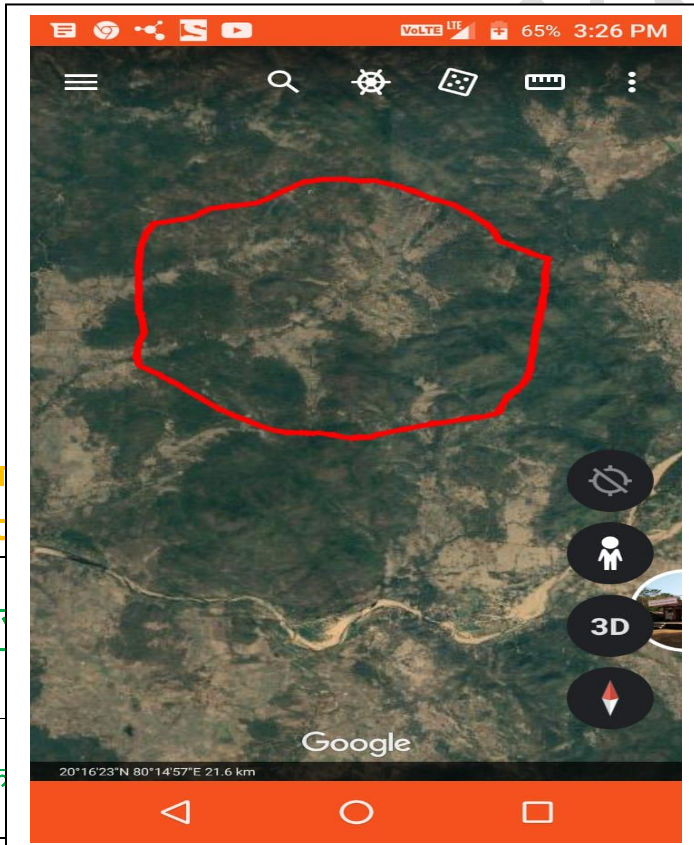
अ.क्र	कार्य

1	गौण उपजांचे मूल्यवर्धन करणे साठी प्रशिक्षण.
2	मध संकलन, विक्री व अहिंसक पद्धत प्रशिक्षण.
3	मोह मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
4	चार मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
5	जांभूळ मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
6	बांबू मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
7	इतर गौण उपजांचे शाश्वत पद्धतीने वापर करण्या संबंधी प्रशिक्षण.

7 . परिशिष्ट

7.1 वनक्षेत्राचा नकाशा (वन विभाग).

2 सिमांकित सामुहिक वनहक्क क्षेत्राचा नकाशा (GPS)

7.3 भूभा

7.4 वनस्

क्र.	वन मरा				अधिवास	उपलब्धता (भरपूर,मध्यम , कमी, खूप कमी)
1	सफे				दाट जंगल, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, शेती ,वस्ती	मध्यम
2		पोरा पुंगार	Gloriosa superba	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ	मध्यम

					जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	
3	अंग्रेज आंबाळी	कोवे जिरा		शाक	शेती ,वस्ती	मध्यम
4	अक्कलकरा	बोरा भाजी	Acmella uliginosa	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
5	अडुळसा	अडुळसा	Justicia adhatoda	वृक्ष	वस्ती	कमी
6	आंजन	मंगी	Hardwickia binata	वृक्ष	नदीच्या काठावर	कमी
7	आंजन	मंगी	Hardwickia binata	वृक्ष	नदीच्या काठावर	कमी
8	आंबट तोडका	जिरा दोडका		वेली	शेती ,वस्ती	भरपूर
9	आंबा	मरका	Mangifera indica	वृक्ष	शेती ,वस्ती	मध्यम
10	आकुट	अकोला	Alangium salviifolium	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
11	आगाडा	कोरहुच्छी	Achyranthes aspera	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	भरपूर
12	आटई	आट्या	Helicteres isora	शाक	दाट जंगल	मध्यम
13	आदरवेल	आदारवेल	Cuscuta reflexa	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	मध्यम
14	आपटा	चेहरा	Bauhinia racemosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
15	आवळा	नल्ली	Phyllanthus emblica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
16	ईकटेंबरुन	कैया	Diospyros oocarpa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
17	ईरकड	येरकळ		शाक	शेती	भरपूर

18	उंबरुन	तोया	Ficus racemosa	वृक्ष	वस्ती, नदीच्या काठावर, शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	मध्यम
19	उतरवेल	उतरनटोंडा	Pergularia daemia	वेली	वस्ती, शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	मध्यम
20	उरसुंडी	हिला कट्टा		शाक	शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
21	एन	मरदी	Terminalia tomentosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
22	एरंडीचा झाड	नेरोंडा	Ricinus communis	शाक	वस्ती	मध्यम
23	एरव्या गवत	पुतेर जाळी		शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	भरपूर
24	एरोन्या	हुर्रेझप्पी	Ziziphus oenoplia	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	भरपूर
25	कचर कांदे	कसुर माटी	Actinoscirpus grossus	कंद	शेती	मध्यम
26	कचरकांदे	मरदामटी	Actinoscirpus grossus	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
27	कट उंबरुन	टाडो	Borassus flabellifer	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर,वस्ती	मध्यम
28	कटांग बांबु	कटरांजी	Bambusa bambos	वृक्ष	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	मध्यम
29	कडनिंब	कडनिंबु	Azadirachta indica	वृक्ष	वस्ती, शेती	मध्यम
30	कमळ कांदे	दरपामाठी	Nelumbo nucifera	कंद	शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
31	कमळाचा फुल	दुरफा पुंगार	Nelumbo nucifera	शाक	शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम

32	करंज	गरांज	Millettia pinnata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
33	करम	मुंडी	Mitragyna parvifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर, शेती	मध्यम
34	कराटी	कराटी	Tamarix ericoides	झुडूप	नदीच्या काठावर	कमी
35	कराठी	कराठी	Tamarix ericoides	झुडूप	नदीच्या काठावर	कमी
36	करु	हितुम	Sterculia urens	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
37	कळु दुधी	कयमुल बुरका	Luff sp	वेली	शेती ,वस्ती	मध्यम
38	कळुकांदे	कयता माटी	Dioscorea bulbifera	कंद	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, नदीच्या काठावर, दाट जंगल	भरपूर
39	कळू भाजी	कयमुल भाजी	Glinus oppositifolius	शाक	नदीच्या काठावर, शेती	भरपूर
40	कवट	कवट	Limonia acidissima	वृक्ष	वस्ती, विरळ जंगल, मध्यम जंगल	कमी
41	कवसकुरिया	दुळातावी	Mucuna pruriens	वेली	नदीच्या काठावर	भरपूर
42	कसई	खस्सी	Bridelia retusa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
43	काकई	हापावळमा	Ceriscoides turgida	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
44	काटवल	काटवेली	Momordica dioica	वेली	शेती ,वस्ती	कमी
45	काटा कोहळा	निराल कुमोड	Cucumis sp	वेली	शेती ,वस्ती	भरपूर
46	काळी मुसळी	काकाळ दिवटी	Curculigo orchioides	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम

47	कुंभी	कुमोळ	Careya arborea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
48	कुकूरडा	किकेल	Celosia argentea	शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल, नदीच्या काठावर,वस्ती	मध्यम
49	कुत्री	कोर हुच्छी	Achyranthes aspera	शाक	वस्ती, शेती , नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	भरपूर
50	कुदुरसी	कलओळचा	Bridelia hamiltoniana	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
51	कुळा	पालोळ	Holarrhena pubescens	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
52	कुसरगवत	हुकळाजाळी	Aristida funiculata	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
53	केळी	केळी	Musa paradisiaca	वृक्ष	वस्ती	मध्यम
54	कोचई	बेसेमटी	Theriophonum minutum	शाक	शेती ,वस्ती, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
55	कोयर	कोवडेल	Bauhinia purpurea	वृक्ष	शेती , मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर,वस्ती, दाट जंगल	मध्यम
56	कोरटी	कोर्टी	Hygrophila auriculata	शाक	शेती ,वस्ती, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर, मध्यम जंगल, दाट जंगल	भरपूर
57	कोहळा भोपळा	कुमोड	Cucurbita argyrosperma	वेली	शेती ,वस्ती	भरपूर
58	खैर	खैरी	Acacia catechu	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम

59	खोजुब	खोसुम	Schleichera oleosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	मध्यम
60	खोबरवेल	खोबरवेल	Hemidesmus indicus	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
61	गराडी	ओडचा	Cleistanthus collinus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
62	गुलमोहोर	गुलमोहोर	Delonix regia	वृक्ष	शेती ,वस्ती	कमी
63	गुळवेल	गुरवेलतोंडा	Tinospora cardifolia	वेली	वस्ती, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
64	गोंगल	गोंगुम	Cochlospermum religiosum	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
65	गोटी	गोट्या	Ziziphus xylopyrus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
66	गोड दुधी	मिंगुल बुरका	Lagenaria siceraria	वेली	शेती ,वस्ती	मध्यम
67	गोडुरली	गोडेलकाया	Sphaeranthus indicus	शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल,वस्ती, नदीच्या काठावर	भरपूर
68	घोगर	मोड्या	Gardenia latifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
69	घोरगा	घोरगा	Caryota urens	वृक्ष	वस्ती	कमी
70	चारोळी	रेखा	Buchanania cochinchinensis	वृक्ष	विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल, शेती	मध्यम
71	चिंच	हिता	Tamarindus indica	वृक्ष	वस्ती	मध्यम
72	चिकना	हुच्छी	Ageratum conyzoides	शाक	शेती ,वस्ती, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	भरपूर

73	चिचवा	चिचवा	Albizia odoratissima	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
74	चिचवा	हिच्छी	Albizia odoratissima	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
75	चिचोळा	चिचोळा भाजी	Oxalis corniculata	शाक	शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
76	चिपळी	चिपळीभाजी	Alysicarpus vaginalis	शाक	विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
77	चिला	शिला	Hydrilla verticillata	शाक	शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
78	चिलाठी	हिकुम झप्पी	Acacia pennata	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
79	जंगली पोपट	कोडापापडी	Lablab sp	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
80	जलकुंभ	जलकुंभ		शाक	नदीच्या काठावर	मध्यम
81	जवेला	जवेला		शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	मध्यम
82	जांब,पेरू	जामी	Psidium guajava	वृक्ष	शेती ,वस्ती	मध्यम
83	जांबरुन	नेंडी	Syzygium cumini	वृक्ष	नदीच्या काठावर, मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल	कमी
84	जोदुरली	सुरपेला	Antidesma ghaesembilla	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
85	झाळणी गवत	कसुर	Aristida funiculata	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
86	झिलबुली	गुनेल झप्पी	Getonia floribunda	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	भरपूर

87	टोर	बरटूम		शाक	शेती	भरपूर
88	टोर	तुळेहकाल		शाक	शेती	भरपूर
89	ठोंडरी कांदा	करवुल माटी	Bombax ceiba	शाक	विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल, नदीच्या काठावर	भरपूर
90	डेडोरा	डेंडोरा	Bauhinia roxburghiana	शाक	वस्ती, शेती , विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	भरपूर
91	डोंगर कुळा (पिवळा फुल)	मट्टा पालोळ	Bauhinia roxburghiana	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
92	डोंगर गवत	मेट्टा जाळी		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
93	तरोटा	चेरोटा	Cassia tora	शाक	विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर, मध्यम जंगल, दाट जंगल	भरपूर
94	ताड	ताडी	Borassus flabellifer	वृक्ष	शेती ,वस्ती	भरपूर
95	तुळसी	तुळसी	Ocimum tenuiflorum	शाक	वस्ती	मध्यम
96	तेंदु	तुमिर	Diospyros melanoxylon	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर, शेती	भरपूर
97	दलकायांग	दुल्लकायांग		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
98	दाबन	तरवी		शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, नदीच्या काठावर	भरपूर
99	दुर्वा	दुबारी	Cynodon dactylon	शाक	शेती	भरपूर
100	देव येरोनी	कोपा हुर्रे		झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम

101	देवतरोटा	पेनचरोटा	Senna ooccidentalis	शाक	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर, विरळ जंगल	मध्यम
102	देवधान,परस ळ	हादा	Oryza rufipogon	शाक	शेती	भरपूर
103	धाब	धोबे	Colocasia esculenta	शाक	वस्ती, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
104	धामन	केहला	Grewia tilaefolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
105	धावळा	वळमा	Anogeissus latifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
106	धोब	धोबीन	Colocasia esculenta	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
107	नांगर कांदा	नांगेल माटी		कंद	शेती ,वस्ती	मध्यम
108	निंबु	लिंबु	Citrus limon	वृक्ष	शेती ,वस्ती	भरपूर
109	निलगीरी	निलगिरी	Eucalyptus globulus	वृक्ष	शेती ,वस्ती	कमी
110	पडीयार(सफेद फुल)	पोडोर	Smilax zeylanica	शाक	शेती	मध्यम
111	परस	मुराळ	Butea monosperma	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	भरपूर
112	परस	मुराळ	Butea monosperma	वृक्ष	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	भरपूर
113	परसवेल	चाहमुराळ	Butea superba	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
114	पलंगपाला	डुठामरदी	Hymendictyon obovaty	शाक	नदीच्या काठावर, दाट जंगल, मध्यम जंगल	कमी
115	पहाडवेल	होदे मोहटी	Cissampelos pareira	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
116	पांडरी पेंड्रा	पेंड्रामरा	Ceriscoides turgida	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम

117	पाकळ	पापळी	Ficus amplissima	वेली	विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
118	पाकळी	आलीमरा	Ficus amplissima	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
119	पाडोळ	पिटेठोंडरी	Trichosanthes cucumerina	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
120	पाथरभाजी	मिळंगाळ भाजी	Alternanthera sessilis	शाक	शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
121	पारसेला	पारसेला	Holostemma ada-kodien	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
122	पिंपळ	पिपीळ	Ficus religiosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	मध्यम
123	पिंपळबार (मालकांगणी)	वरंडुल	Celastrus paniculatus	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
124	पिजरा	कुंजे मरा	Kydia calycina	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
125	पेंडरा	कातुल	Ceriscoides turgida	वृक्ष	मध्यम जंगल, विरळ जंगल, दाट जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
126	बसवेल	बसवेल	Argyreia nervosa	वेली	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल,वस्ती	मध्यम
127	बांबू	वदुर	Dendrocalamus strictus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती	मध्यम
128	बाहवा	रेला	Cassia fistula	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर, शेती	भरपूर

129	बिजा	मरदी	Pterocarpus marsupium	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
130	बिबी	नयकोळे	Semecarpus anacardium	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
131	बिब्बा	कोहका	Semecarpus anacardium	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	कमी
132	बिलोना	बिलाय कोंजी	Ipomoea pes-tigridis	शाक	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल	भरपूर
133	बेल	माहका	Aegle marmelos	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
134	बेहडा	ताहका	Terminalia bellirica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
135	बोदेला	बोदेला	Cucumis melo	वेली	विरळ जंगल, मध्यम जंगल, शेती ,वस्ती, दाट जंगल	भरपूर
136	बोर	रेंगा	Ziziphus mauritiana	वृक्ष	शेती ,वस्ती, विरळ जंगल	भरपूर
137	भुईचक्र	भुईचक्र	Iphigenia indica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
138	भुईनिंब	भुईनिंबु	Andrographis paniculata	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
139	भुलनवेल	लेसेतोंडा	Tylophora indica	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
140	भेरा	बिर्युम	Chloroxylon swietenia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
141	मटारु	काया माठी	Dioscorea bulbifera	वेली	वस्ती	भरपूर

142	महारकांदा	कांदाळ उल्ली		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
143	माऊर	पाऊरझप्पी	Bauhinia vahlii	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल	भरपूर
144	मालेर	मिनकोंडा	Gardenia resinifera	शाक	शेती	भरपूर
145	माहिती नाही	पटरी	Grewia tilaefolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
146	माहिती नाही	कोहटान खुर्सि	Dolichandrone falcata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
147	माहिती नाही	लंका वेदुर	Moringa oleifera	शाक	विरळ जंगल, शेती , मध्यम जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
148	माहिती नाही	बोंगा भाजी	Grewia hirsuta	शाक	शेती , नदीच्या काठावर, विरळ जंगल	कमी
149	माहिती नाही	निराल वराली	Calotropis procera	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
150	माहिती नाही	बुरभूस जाळी	Agave americana	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
151	माहिती नाही	डोटो टोंडा	Millettia extensa	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	भरपूर
152	माहिती नाही	उरपाल वेंजेर		शाक	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
153	माहिती नाही	पयाभटी		शाक	विरळ जंगल, शेती , मध्यम जंगल	भरपूर
154	माहिती नाही	किकेल	Physalis minima	शाक	शेती	भरपूर
155	माहिती नाही	महारभट्टी		शाक	शेती	भरपूर

156	माहिती नाही	हितापिचेल		शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल	भरपूर
157	माहिती नाही	हुपेतोकार		शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	भरपूर
158	माहिती नाही	हिरमाटी		कंद	दाट जंगल	मध्यम
159	माहिती नाही	नसतोंडा	Celosia argentea	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
160	माहिती नाही	पिहपोटरी		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
161	माहिती नाही	कुंजे	Ficus bengalensis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
162	माहिती नाही	सिरेल	Gmelina arborea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
163	माहिती नाही	केहला माटी		कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
164	माहिती नाही	दुधूम	Dalbergia latifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
165	माहिती नाही	रोहखा	Kydia calycina	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
166	माहिती नाही	मोहटी	Dioscorea villosa	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
167	माहिती नाही	अक्कोन कुतूल	Schrebera swietenioides	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
168	माहिती नाही	डोकेमरा	Lepidagathis cristata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम

169	माहिती नाही	दराची		शाक	विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
170	माहिती नाही	कटूल कोसा		वेली	शेती ,वस्ती, विरळ जंगल, दाट जंगल, मध्यम जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
171	मुंगना	मुरंगा	Dolichandrone falcata	वृक्ष	वस्ती	कमी
172	मेळासिंग	डोकेमरा	Dios	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
173	मोमनारी	हादेमाटी	Lannea coromandelica	कंद	शेती ,वस्ती	भरपूर
174	मोवई	गोपीळ	Madhuca longifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
175	मोहा	ईरपी	Ochna obtusata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती	भरपूर
176	रकतरोहनी	रकतरोहनी		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
177	रान आंबा	हुदमरका	Teramnus labialis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
178	रान उळीद	गेळापुपूल		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
179	रान कुरता	गेळा कोळे	Dillenia pentagyna	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
180	रान केळी	गेळा केळी	Diospyros oocarpa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
181	रान टेंबरुन	तिरका		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ	कमी

					जंगल, नदीच्या काठावर	
182	रान तुळसी	गेळा तुळसी	Crotalaria juncea	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
183	रान बोरु	गेडाबोयेल	Abelmoschus sp	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
184	रान भेंडी	गेळा भेंडी	Vigna sp	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
185	रान मुंग	हातोर पसेल्क	Solanum virginianum	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
186	रान वांगी	गेडा हापा		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
187	रानतिळ	गेळा नुंग	Abelmoschus sp	शाक	विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
188	रानभेंडी	गेळाभेंडी	Curcuma sp.	शाक	विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	मध्यम
189	रानहळद	तुस्काळ		शाक	मध्यम जंगल, विरळ जंगल, दाट जंगल	मध्यम
190	रावनबेल	नयनेंडी	Solanum virginianum	शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
191	रिंगणी	रिंगळीहाप	Sapindus laurifolius	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	भरपूर
192	रिठा	रिठा	Calotropis procera	वृक्ष	शेती ,वस्ती	मध्यम

193	रुई	ठुंडेर		वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
194	रोंडा	बोटेरोंडा	Soymida febrifuga	शाक	शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
195	रोहन	रोहळी	Ludwigia sp.	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
196	लंगी	लवंगा डोडे	Mimosa pudica	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
197	लाजाळू	लेजा सेपाळ	Abrus precatorius	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती	कमी
198	लाल गुंजा	रेंगाल दुरो	Litsea glutinosa	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती	मध्यम
199	लेंजा	नेंजेमरा	Ixora coccinea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
200	लोगडी	लोखंडी मरा	Ficus bengalensis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	भरपूर
201	वड	बेरेल	Capparis zeylanica	वृक्ष	वस्ती	मध्यम
202	वराकली	वारकूला	Capparis zeylanica	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
203	वराली	वराली	Vanda tessellata	शाक	मध्यम जंगल, विरळ जंगल, दाट जंगल	भरपूर
204	वांदा	हिलकूम	Martynia annua	शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	भरपूर
205	वाघनक्की	वाघनकी	Pergularia daemia	शाक	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	मध्यम
206	वायेर	हाचेर	Ficus bengalensis	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	कमी

207	वालाचे सेंगा	जाटा सेंगा	Emblia ribes	वेली	वस्ती	भरपूर
208	वावळीन	कोपादुल्ली		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
209	शंकपुष्पी	शंकपुष्पी	Asparagus racemosus	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
210	शतावरी	केदावारी	Gmelina arborea	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
211	शिवम	खुर्सी	Smilax zeylanica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
212	शेरडीरा	शेरडीरा	Ipomoea carnea	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
213	सदाफुली	संदुर सोप	Chlorophytum tuberosum	झुडूप	नदीच्या काठावर	मध्यम
214	सफेद मुसळी	लोळंगा भाजी	Tectona grandis	कंद	विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	मध्यम
215	सागवान	तेखा	Boswellia serrata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
216	सालई	हाले	Bombax ceiba	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
217	सावरकांदा	करवुल माटी	Bombax ceiba	कंद	नदीच्या काठावर	मध्यम
218	सावरुन	सावली		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
219	सावा	कोदा	Phoenix sylvestris	शाक	शेती ,वस्ती	मध्यम
220	सिंदी	हिंदी	Cassine paniculata	वृक्ष	शेती ,वस्ती	भरपूर

221	सिकारा	सिकारा	Annona squamosa	शाक	शेती	मध्यम
222	सिताफळ	सिताफळ	Dalbergia sissoo	वृक्ष	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	मध्यम
223	सिसम	कार्यालमरा	Bombax ceiba	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
224	सुपार कांदा	सुपार माटी	Albizia amara	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
225	सुभाबुळ	सुभाबुळ		वृक्ष	शेती	कमी
226	सुम	नुलका भट्टी		शाक	विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	मध्यम
227	सुम गवत	नुलका जाळी	Amorphophallus paeoniifolius	शाक	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	भरपूर
228	सुरुंदकांदा	सुरुदमाटी	Xylia xylocarpa	कंद	वस्ती, शेती	भरपूर
229	सुर्या	खळही		वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर, शेती	भरपूर
230	सुर्या गवत	वाळवी	Cordia dichotoma	शाक	शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	भरपूर
231	सेलवट	बोहबोळ	Lagerstroemia parviflora	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	मध्यम
232	सेहना	पिळंदेल	Ficus amplissima	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
233	सोन झिलबुली	पिटे हिल्कुम	Ficus amplissima	झुडूप	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
234	सोनपिंपळ	आली	Olax scandens	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम

235	हरदफरी	कोरकोट	Olax scandens	वेली	नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	मध्यम
236	हरदफरी	कोरफागोल्ले	Cheilocostus speciosus	वेली	मध्यम जंगल, विरळ जंगल, दाट जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
237	हरदुली कांदा	बेसेमाटी	Mitragyna parvifolia	कंद	वस्ती, शेती	कमी
238	हळ्दु	पुलामरा	Terminalia chebula	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
239	हिरडा	करका	Acacia leucophlora	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
240	हिवर	हिविर	Rivea hypocrateriformis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम

7.5 दुर्मिळ वनस्पतींची यादी

वनस्पतीचे नाव	आताची स्थिती	पूर्वीची स्थिती	आताच्या स्थितीचे कारण	आताची कृती
खैर	कमी	भरपूर	खैरेचे डेरी टीकावु असल्याने खैर झाडाची तोड करण्यात आली व डिंक काढण्यासाठी पण तोड केली जात होते.	झाडची तोड बंद करून शाश्वत पद्धतीने डिंक काढले जाते
काळी मुसळी	कमी	मध्यम	औषधी वनस्पती असल्यामुळे मुळे खोदून आणल्याने	शाश्वत पद्धतीने काढणे
शतावरी	कमी	भरपूर	वणवा व गुरे आणि शेळ्या खतात	वणव्यपासुन रक्षण करणे
बेल	कमी	मध्यम	बेलाचे फळ गोळा करण्यासाठी झाड तोडली	जमिनीत पडलेले फळ गोळा करून बिज तयार करून रोपे लागवड करने
कवट	कमी	कमी	गावात अगोदर पासुन कवटाचे झाड कमी आहेत.	कवटाचे झाडे लागवड करावी लागेल.

बांबु	कमी	भरपूर	बांबूला फळ येउन जास्त प्रमाणात बांबुचे नाश झाली	बांबु लागवड करावी लागेल
चारोळी	कमी	मध्यम	चारोळीच्या झाडावर गोटा आदळल्याने	चारोळीचे फळ पुर्णपने पिकल्यावर झाडावर चडुन खाली ताळपत्री हातरुन झाड हालवुन फळ गोळा करतात.
करु	कमी	मध्यम	डिंक व दोरीसाठी वापरण्यामुळे.	डिंक आता शाश्वत पद्धतीने कढले जाते
सफेद मुसळी	कमी	भरपूर	सफेद मुसळी चा कांदा औषधी गुणधर्म असल्याने कादे खोदुन आणन्यामुळे.	सफेद मुसळी चा कांदा आता शाश्वत पध्दतीने काढण्यात येत.
हिरडा	कमी	मध्यम	हिरड्यांचे झडाचा पाला व बियांना शेळ्या खातात म्हणुन झाडाची तोड झाली	झाड तोड बंद करुन शेळ्यापासुन रक्षण करणे
आवळा	कमी	मध्यम	आवळ्याचे झाड खुप उंच वाढत असल्याने आवळ्याचे फळासाठी झाड तोडली गेली.	आवळा तोडली जात नाही

7.6 वन्यजीव माहिती

पक्षी				
अ.क्र.	**मराठी नाव**	**गोंडी नाव**	**शास्त्रीय नाव**	**प्रमाण**
1	कवळी	पुराल	Spilopelia senegalensis	मध्यम
2	कारगोच्छा	हाची	Dicrurus macrocerus	मध्यम
3	कावळा	कवराल	Corvus splendens	कमी
4	कोंबडी	तल्लुर	Gallus domesticus	भरपूर
5	खंड्या	कीरकाळ	Alcedo atthis	कमी
6	खंड्या(लहान)	कीरकाळ	Alcedo atthis	कमी
7	गाय बगडा	पांढरी डोकी	Addea alba	भरपूर
8	घार	मनहुळ्याल	Milvus migrans	कमी
9	घुबड	तोंडेपिटे	Otus bakkamoena	मध्यम
10	जामभाडं बगडा		Ardea cinerea	भरपूर
11	टटास		Cyaioctta cristata	कमी
12	टरको	कोवानकोर	Amaurornis phoenicurus	कमी
13	टिटवी	टीराल पिटे	Vanellus indicus	मध्यम

14	तितिर	किदेर	Francolinus pondicerianus	कमी
15	तिरचिमनी	इरपसळवे	Motacilla cineria	मध्यम
16	तिरचिमनी	इरपसळवे	Anthus similis	मध्यम
17	पाणकावळा		Phalacrocorax niger	मध्यम
18	पान बगळा मोठा		Bubulcus ibis	मध्यम
19	पानकावळा		Addea alba	मध्यम
20	पिंजरा		Athene brama	मध्यम
21	पिवडा धोबी		Motacilla Flava	मध्यम
22	पोपट	विटू	Psittacula krumeri	कमी
23	पोपट	विटू	Psittacula eupatria	कमी
24	बारडा		Aythya fuligula	कमी
25	बुलबुल		Pycnonotus cafer	कमी
26	मोठा बगडा		Addea alba	कमी
27	लहान कावळा		Microcarbo niger	कमी
28	लाल डोकरी		Lxobrychus cinnamomeus	मध्यम
29	लावा	उती	Perdicula asiatica	मध्यम
30	वटवाघूळ	गेदे	Pteropus giganteus	मध्यम
31	शिंपी		Orthotomus sutorius	मध्यम
32	शिकारा		Cyperus corymbosus	कमी

मधमाश्यांचे प्रकार व इतर कीटक

अ.क्र.	**मराठी नाव**	**गोंडी नाव**	**शास्त्रीय नाव**	**प्रमाण**
1	आग्या	आग्याल		मध्यम
2	दोटकेल	मस		मध्यम
3	मोहारू	काळाल		मध्यम
4	सातेळ	हुर्वे		
5	खेकडा		Scylla serrata	भरपूर
6	खोडकीडा		Scirpophaga incertulus	भरपूर

7	गांडूळ	नारवंज	Lumbricina sp	भरपूर
8	गेंडवल	कांडूल	Ropalidia marginata	भरपूर
9	गोगलगाय	कोंडे	Julus carpathicus	भरपूर
10	घोडेला		Acridomorpha	भरपूर
11	घोली माशी	अंदार विसी	Tabanidae apulus	भरपूर
12	चाम	उळूम/ गेचोळी	Amblyomma variegatum	भरपूर
13	जेरु	ओंडे	Hirudo medicinalis	भरपूर
14	झुलीर	झुलीर	Periplaneta indica	भरपूर
15	टिकल्या पाकरु	धुमुस	Anthia sexguttata	भरपूर
16	तुडतुडे		Nilaparvata lugens	भरपूर
17	तेलमुंगी	हुर्री	Solenopsis geminata	भरपूर
18	दामोळे	हलायकाको	Oecophylla smaragdina	भरपूर
19	पाणकिडा		Cnaphalicrocis medinalis	भरपूर
20	मधमाशी	विसी	Apis dorsata	मध्यम
21	लष्करी अळी	पुळीय	Spodoptera frugiperda	मध्यम
22	माकोडा	गोडे	Camponotus pennsylvanicus	भरपूर
23	माशी	विसी	Musca domestica	भरपूर
24	मोंगसा	नुसमे	Anopheles gambiae	भरपूर
25	लाल मुंगी	रेन्गाल पत्ते	Formica rufa	भरपूर
26	सोनपाखरू	भूंगरा	Sternocer sternicornis orientalis	कमी
27	काजवा/ जुगनु	हुको	Lampyridae coleoptera	कमी
28	काळी मुंगी	कार्यालपत्ते	Lasius niger	मध्यम
29	किरकिरी		Graptotettix guttatus	मध्यम
प्राणी				
अ.क्र.	**मराठी नाव**	**गोंडी नाव**	**शास्त्रीय नाव**	**प्रमाण**

1	आस्वल	अडजाल	Ursus thibetanus	कमी
2	कुत्रा	नय	Canis lupus faniliaris	भरपूर
3	कोल्हा	कोल्ह्याल	Hyaena hyaena	मध्यम
4	खवल्या मांजर	जाळूम	Pholidota	कमी
5	गाय	तालाल	Bos taurus idicus	मध्यम
6	चितळ	चीतराल	Axis axis	मध्यम
7	डुक्कर	पदी	Nandus nandus	भरपूर
8	नीलगाय	माव	Boselaphus tragocamelus	मध्यम
9	बैल	कोंदा	Bos gaurus indicus	मध्यम
10	मांजर	बिलाल	Felis catus	मध्यम
11	म्हैस	बैसी	Bubalus bubalis	कमी
12	लांडगा		Canis aureus idicus	कमी
13	शेळी	हर्रे	Capra aegagrus hircus	मध्यम
14	सांबर	माव	Rusa unicolor	मध्यम
15	सारई	होई	Crested porcupine	मध्यम

सरपडणारे प्राणी

अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	अजगर	मासूल	Python molarus	कमी
2	एरम बैरम	आदरांग	Bungarus fasatus	कमी
3	कानोळा	(सुती तरास)	Xerotyphlos vermiculats	कमी
4	कारेटा	कारेटाल	Iyeodon qulieus	कमी
5	गवाऱ्या नाग		Ophiophagus hannah	कमी
6	चिकल्या महाडोर	परपरबाटुम	Eelas carinatus	मध्यम
7	खेकडा		Garuga pinnata	मध्यम
8	डोकेला		Calotes versicolor	भरपूर
9	दांडे कारेटा		Bungrus caeruleus	मध्यम
10	गेरव्या	उन्डे	Helminthosporium oryzae	मध्यम

11	दांडेकारेटा		Bungarus caeruleus	मध्यम
12	गोम	डेरगुल	Scolopendra gigantea	भरपूर
13	धामण	गोडे	Ptyas mucosa	भरपूर
14	धुरडी नाग		Oligodon arnensis	कमी
15	धोंड्या		Xenochrophis piseatar	मध्यम
16	धोंड्या		Tropidonophis	मध्यम
17	नाग		Naja naja	कमी
18	पाल	इजगुर	Hemidactylus frenatus	भरपूर
19	उद्वी	अलुम		
20	महाडोर	परबाटूम	Daboia ussscup	मध्यम
21	येल्या	वळयांज	Dendcelaphis tristis	कमी
22	घोरपड	उरपाल		

जलचर प्राणी

अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	ईंगुर	सिंगूर	Clarius gariepinus	कमी
2	कतला	कतला	Catla catla	मध्यम
3	करवडी		Punctius chola	मध्यम
4	काठवा	गटी	Mystus vittatus	मध्यम
5	कासव	हेमुल	Lissemys punctata	कमी
6	गोटेचाटी	कल्कोर्क्र	Garra mullya	मध्यम
7	ग्रास कप		Ctenopharyngodon idlla	मध्यम
8	चाच्या		Xenanthodon cancila	मध्यम
9	झरण		Pangasius pangasius	मध्यम
10	टेपरी	मुर्गाल	Puntius ticto	मध्यम
11	तंबू			मध्यम
12	बोठरू	बोटे	Channa punctata	भरपूर
13	मिरगल		Cirrhinus cirrhosus	मध्यम

14	वागूर	माळूम	Clarias batrachus	भरपूर
15	पेन वाउर	नारी	Macronathus pancalus	मध्यम
16	वावुर	नारी (चिखला)	Macrognathus guntheri	कमी
17	सरकारी वागूर	ढोर वागुर	Clarius gariepinus	कमी
18	सवडा	कात्या	Ompok bimaculatua	कमी
19	सवळा	काट्या	Wallago attu	कमी
20	सिपनर		Cyprinus carpio	कमी
21	खेकडा	केकळे		कमी
22	गोगलगाय	कोंडे		भरपूर
23	झिंगा	जत्ते		मध्यम
24	ढोरवाघुर	ढोरवागुर		कमी
25	पानकासव	येर्हेमुल		मध्यम
26	रोहू			कमी
27	सारंगी	हिदाकि		कमी

7.7 खनिज

खनिज				
अ.क्र.	**मराठी नाव**	**गोंडी नाव**	**शास्त्रीय नाव**	**प्रमाण**
१	रेती	वारू		मध्यम
२	गिट्टी	कल्क(लहान)		कमी
३	काळादगड	कार्याल कल्क		भरपूर
४	मुरूम	मुरूम		मध्यम
५	लालमाती	रेन्गाल तोडई		भरपूर
६	रेताळमाती	वारवसी		कमी
७	काळीमाती	कार्याल तोडई		कमी

7.8 बांबू चक्र

भुदृश्य प्रकार	टापू	प्रती हेक्टरी रांझी संख्या	भूदृश्याच्या तुकड्याचे क्षेत्रफळ (हे)	एकूण रांझी संख्या	३ वर्षाच्या लांब बांबूची संख्या एकूण	३ वर्षाच्या मध्यम बांबूची संख्या एकूण	बंडल योग्य बांबूची संख्या एकूण	कोंब किंवा वास्ते संख्या एकूण	१ ते २ वर्षाच्या बांबूची संख्या एकूण	२ ते ३ वर्षाच्या बांबूची संख्या एकूण
1.मध्यम डोंगराळ (बां)	हिचाह गुड्रा	50.78	10	507.8	1820	1439	4486	2327	1354	1862
2. विरळ मैदानी (बां)	मिळचे गुड्रा	20.29	5	101.45	440	237	2266	135	237	440
3. विरळ मैदानी (बां)	बरेन गुड्रा	60.3	10	603	1960	1658	7236	1658	1206	1809
4. विरळ मैदानी (बां)	आटेल पल्ला	60.88	10	608.8	1370	2131	7306	2283	1370	1979

8 बांबू चक्र

खालील बांबूचक्र टेबल नुसार आम्ही आमच्या गावातील बांबूची तोड करणार आहोत. त्यात कोणत्या वर्षी कुठले बांबू काढायचे आणि दरवर्षी आपल्याला सारखे उत्पन्न मिळाले पाहिजे हे लक्षात घेऊन बांबू काढायचे आहे.

बांबू काढायचे असल्यास दर 3 वर्षांनी एक कूप याप्रमाणे काढण्यात येतील.

बांबू तोडायची नियमावली.

1) ग्रामसभेच्या रजिस्टरमध्ये नाव नोंद केल्याशिवाय बांबू कटाईच्या कामावर जाता येणार नाही.
2) कटाई, सफाई व मजूरीचे रेट ग्रामसभा जे ठरविल ते अंतिम राहील.
3) रांजीतील इतर बांबूचे नुकसान न करता बुडापासून १ फुटाच्यावर परिपक्व झालेले तीन वर्षाच्या वरील बांबू कटाई करेल.
4) कटाई करतांना प्रत्येक रांजीत तीन वर्ष पुर्ण झालेले परिपक्व असे 8 (आठ) बांबू राखून ठेवावे.
5) पहिली बांधी साफ केल्याशिवाय दुसऱ्या बांधीमध्ये तोडायला जाणार नाही, तसेच ग्रामसभाने नेमून दिलेले निरीक्षक सांगितल्याशिवाय दुसऱ्या बांधीत बांबू तोडता येणार नाही.
6) ग्रामसभेने निश्चित केलेल्या जागेवर डुलाई करेन व लांब बांबू, मध्यम बांबू व बांबू बंडलाची वेगवेगळी थप्पी लावावी लागेल.

7) जंगलात आग लागणार नाही याची दक्षता घेण्याचे काम मजुरांचे सुद्धा राहतील. तरीही आग लागल्यास काम सोडून आग विझविण्यास जावे लागेल.
7) वन, वन्यजीव व प्राणी यांना हानीकारक होईल असा काम करता येणार नाही.
8) ग्रामसभेने ठरविलेल्या दिवशी व जागी होणाऱ्या ग्रामसभेत स्वतः वेळेवर हजर राहावे लागेल.
9) पहिली रांजी साफ केल्याशिवाय दुसरी रांझीत बांबू तोडायला जाता येणार नाही.
10) ग्रामसभेने नेमून दिलेले निरिक्षकांनी दिलेला निर्णय अंतिम राहील व तो मजुरांना मान्य करावे लागेल.
11) प्रत्येक दिवशी लांब व मध्यम बांबू मिळून जास्तीत जास्त एका व्यक्तीला एकुण 50 बांबू पेक्षा जास्त तोडता येणार नाही.
12) ग्रामसभाने ठरविलेल्या नियम व अटीचा भंग केल्यास मजूर म्हणून काम करण्याचा अधिकार राहणार नाही व ग्रामसभेने ठरविलेले दंड भरावे लागेल.
13) सदर कामात कोणताही वाद झाल्यास त्यावर ग्रामसभा च्या अधिकृत बैठकीतच अंतिम निर्णय घेण्यात येईल.
14) मजुरीचे पैसे हे फक्त बँक खात्यामध्येच जमा करण्यात येईल रक्कमेच्या स्वरूपात देत येणार नाही.
15) मजुरीचे हिशोब मजुराने स्वतः समजून घ्यावे तेव्हाच सही/अंगठा करावे.

7.9 हंगामानुसार करावयाच्या कामाचे वेळापत्रक

अ.क्र.	कामाचे नाव	योजनेचे नाव / विभागाचे नाव	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सेप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोवेंबर	डिसेंबर
1	सीमा साफ करणे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	N	Y	Y
2	मिश्र रोपवाटिका	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
5	मिश्र रोपवन	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
6	औषधी वनस्पती रोपवन	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
7	बांबू रोपवन	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
8	चराईसाठी गवत लावणे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
9	वनतलाव गाढ उपसणे व	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	N	N	N	Y	Y	N	N	N	N	N	N	N

	पिचिंग करणे.												
10	नवीन वनतलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	N	Y
11	मातीचे बंधारे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
12	दगडी बंधारे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
13	वनराई बंधारा	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
14	ग्याबियान बंधारे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
15	T.C.M	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
16	चर खोदणे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
17	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
19	कच्चे रस्ते	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
20	रस्ते साफ करणे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
21	मस्त्य व्यवसाय	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
23	गोडाऊन बांधकाम (कृषी व गौण उपज)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y	Y
25	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y	Y
26	जैविक कुंपण	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y	Y

8. वर्ष निहाय कार्ययोजना

पूर्व सूचना:- 1) पुढे देण्यात येणाऱ्या कामांच्या वेळापत्रकात ग्रामसभा आवश्यकतेनुसार बदल करू शकेल व आवश्यकतेनुसार कामे हाती घेऊ शकेल.
2) रोहयो च्या हजेरी अनुसार ग्रामसभेचे एकूण मजूर संख्या 180 आहे. त्यापैकी काम सुरु असतांना कामाचा व्याप पाहून मजूर लावले जातील.

8.1 वर्ष – मार्च 2022 - एप्रिल 2023 (1)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम (लाखात)	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 180)	अपेक्षित फलित
1	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मजूर दिवस (30 मजूर 26 दिवस काम करतील.)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
2	गोडाऊन बांधकाम	फेब्रुवारी	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	32	12500 मनुष्य दिवस (104 मजूर 120 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
एकूण रक्कम						34		

8.2 वर्ष – मार्च 2023 - एप्रिल 2024 (2)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 180)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन बांधकाम	फेब्रुवारी	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो		12500 मनुष्य दिवस (104 मजूर 120 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.

2	मिश्र रोपवाटिका लागवड	एप्रिल	1 हे.	कूप नंबर 548	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 355 दिवस काम करतील)	आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून तेच रोपे घेऊन त्यांची लागवड आपण सामुहिक वनक्षेत्रात करू शकतो.
3	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	1 तलाव	डोंडून तळ्यात	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (3 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
4	मातीचे बंधारे	नोव्हेंबर	4	कं. नं. 549	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (26 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
5	नवीन वनतलाव	डिसेंबर	1	कं. नं. 429	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या पाण्याचा वापर करायला व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
6	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						25.5		

8.3 वर्ष – मार्च 2024 – एप्रिल 2025 (3)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 180)	अपेक्षित फलित
1	मिश्र रोपवाटिका देखरेख	एप्रिल	1 हे.	कूप नंबर 548	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5	1953 मनुष्य दिवस (5 मजूर 365 दिवस काम करतील)	जंगलात रोप लावण्यासाठी सोयीचे होईल.
2	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	1	डोंडून तळ्यात	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5	1953 मनुष्य दिवस (65 मजूर 30 दिवस	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची

							काम करतील)	क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
3	चराईसाठी गवत लावणे व देखभाल करणे.	जून	25 हे.	कूप नंबर 516	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	20	7812 मनुष्य दिवस (26 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	1 तलाव	डोंडून तळ्यात	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (3 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
5	नवीन वनतलाव	डिसेंबर	1	कं. नं. 549	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या पाण्याचा वापर करायला व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
6	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 548 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
7	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 548 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
8	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 548 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
9	रस्ते साफ करणे	जानेवारी	5 किमी	कूप नंबर 450, 451, 429, 516, 548, 549.. (गावठाण ते वनहद्द)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5.5	2148 मनुष्य दिवस (71 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे सर्व रस्ते पारदर्शी राहतील आणि ते लवकर खराब होणार नाहीत.

10	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						55		

8.4 वर्ष – मार्च 2025 - एप्रिल 2026 (4)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 180)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड व देखरेख	मे	25	कूप नंबर 450	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
3	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	मे	1	कूप नंबर 548	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
4	मिश्र रोपवन	मे	10	कूप नंबर 450 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 330 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
5	चराईसाठी गवत लावणे व देखभाल करणे.	जून	25 हे.	कूप नंबर 548	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	20	7812 मनुष्य दिवस (26 मजूर 300 दिवस	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात

							काम करतील)	चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
6	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	1 तलाव	डोंडून तळ्यात	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (3 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
7	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 549 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
8	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 549 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
9	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 549 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
10	ग्याबियान बंधारे	जानेवारी	4	कूप नंबर 549 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
11	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
	एकूण रक्कम					63.5		

8.5 वर्ष – मार्च 2026 - एप्रिल 2027 (5)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 180)	अपेक्षित फलित
1	मिश्र रोपवन	मे	10	कूप नंबर 451 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 330 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
2	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड व देखरेख	मे	25	कूप नंबर 548	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
3	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	25 हे.	कूप नंबर 559	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	7812 मनुष्य दिवस (26 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	1 तलाव	डोंडून तळ्यात	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (3 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
5	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 451 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
6	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 451 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
7	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 451 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल

8	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
9	T.C.M	फेब्रुवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 429	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपण लागवड केलेल्या रोपवन मध्ये कोणत्याही प्राण्यांचे चराई साठी अतिक्रमण होणार नाही व रोपांचे सौरक्षण होईल.
एकूण रक्कम						54.5		

8.6 वर्ष – मार्च 2027 - एप्रिल 2028 (6)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 180)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवन	मे	10	कूप नंबर 429 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 330 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
3	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड	मे	25 हे	कूप नंबर 549	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
4	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	25 हे.	कूप नंबर 450	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	7812 मनुष्य दिवस (26 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे

								होणारे धोके टाळता येईल.
5	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	1 तलाव	डोंडून तळ्यात	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (3 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
6	कच्चे रस्ते	नोव्हेंबर	1 किमी	कूप नंबर 516	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (117 मजूर 50 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला ग्रामसभेच्या मार्फतीने बांबू किवा इतर गौण उपज काढायला व जंगलाला वनवा लागल्यावर नियंत्रण करायला लवकरात लवकर त्या ठिकाणी पोहचता येईल.
7	T.C.M	फेब्रुवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 516	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपण लागवड केलेल्या रोपवन मध्ये कोणत्याही प्राण्यांचे चराई साठी अतिक्रमण होणार नाही व रोपांचे सौरक्षण होईल.
एकूण रक्कम						64		

8.7 वर्ष – मार्च 2028 – एप्रिल 2029 (7)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 180)	अपेक्षित फलित
1	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 तलाव	कूप नंबर 450,429 मधील वन तलावांचे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवन	मे	10	कूप नंबर 516 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 330 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.

3	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन	मे	10	कूप नम्बर 548	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल. तसेच जैवविविधता वाढविण्यास मदत होईल.
4	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	25 हे.	कूप नंबर 429	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	7812 मनुष्य दिवस (26 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
5	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	1 तलाव	डोंडून तळ्यात	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (3 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
6	चर खोदणे	डिसेंबर	25 he	कूप नंबर 548	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	25	9765 मनुष्य दिवस (162 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे बांबूची उत्पादन क्षमता व गुणवत्ता वाढण्यास मदत होईल.
7	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 450 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
8	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 450 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
9	ग्याबियान बंधारे	जानेवारी	4	कूप नंबर 450 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
10	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 450 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल

11	कच्चे रस्ते	जानेवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 549 (जांगदा ते वनहद्द)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	17	6640 मनुष्य दिवस (110 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला ग्रामसभेच्या मार्फतीने बांबू किवा इतर गौण उपज काढायला व जंगलाला वनवा लागल्यावर नियंत्रण करायला लवकरात लवकर त्या ठिकाणी पोहचता येईल.
12	सीमा साफ करणे	जानेवारी	458.54	संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
13	T.C.M	फेब्रुवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 548	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपण लागवड केलेल्या रोपवन मध्ये कोणत्याही प्राण्यांचे चराई साठी अतिक्रमण होणार नाही व रोपांचे सौरक्षण होईल.
			एकूण रक्कम			113.5		

8.8 वर्ष – मार्च 2029 - एप्रिल 2030 (8)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 180)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवन	मे	10	कूप नंबर 548 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 330 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.

3	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन	मे	10	कूप नम्बर 429	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल. तसेच जैवविविधता वाढविण्यास मदत होईल.
4	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	25 हे.	कूप नंबर 451 मधील खुल्या जागेत (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	7812 मनुष्य दिवस (26 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
5	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	1 तलाव	डोंडून तळ्यात	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (3 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
6	चर खोदणे	डिसेंबर	25	कूप नंबर 549	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	25	9765 मनुष्य दिवस (162 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे बांबूची उत्पादन क्षमता व गुणवत्ता वाढण्यास मदत होईल.
7	कच्चे रस्ते	जानेवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 548	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	17	6640 मनुष्य दिवस (110 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला ग्रामसभेच्या मार्फतीने बांबू किवा इतर गौण उपज काढायला व जंगलाला वनवा लागल्यावर नियंत्रण करायला लवकरात लवकर त्या ठिकाणी पोहचता येईल.
8	रस्ते साफ करणे	जानेवारी	5 किमी	कूप नंबर 429, 516, 548, 549 (गावठाण ते वनहद्द)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5	1953 मनुष्य दिवस (65 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे सर्व रस्ते पारदर्शी राहतील आणि ते लवकर खराब होणार नाहीत.

9	सीमा साफ करणे	जानेवारी	458.54	संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
10	T.C.M	फेब्रुवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 549	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपण लागवड केलेल्या रोपवन मध्ये कोणत्याही प्राण्यांचे चराई साठी अतिक्रमण होणार नाही व रोपांचे सौरक्षण होईल.
एकूण रक्कम						102.5		

8.9 वर्ष – मार्च 2030 – एप्रिल 2031 (9)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 180)	अपेक्षित फलित
1	मिश्र रोपवन	मे	10	कूप नंबर 549 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 330 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
2	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन	मे	10	कूप नम्बर 450	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल. तसेच जैवविविधता वाढविण्यास मदत होईल.

							करतील)	
3	जैविक कुंपण	जून	500 मीटर	कूप नंबर 548	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5	1953 मनुष्य दिवस (32 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे जैवविविधता हि टिकून राहील आणि आपल्या शेताचे रक्षण सुद्धा करता येईल.
4	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	25 हे.	कूप नंबर 516 मधील खुल्या जागेत (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	7812 मनुष्य दिवस (26 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
5	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	1 तलाव	डोंडून तळ्यात	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (3 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
6	चर खोदणे	डिसेंबर	25	कूप नंबर 451	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	25	9765 मनुष्य दिवस (162 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे बांबूची उत्पादन क्षमता व गुणवत्ता वाढण्यास मदत होईल.
7	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 451 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.

8	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 451 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
9	ग्याबियान बंधारे	जानेवारी	4	कूप नंबर 451 मधील नाल्यांत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
10	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
11	T.C.M	फेब्रुवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 450	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपण लागवड केलेल्या रोपवन मध्ये कोणत्याही प्राण्यांचे चराई साठी अतिक्रमण होणार नाही व रोपांचे सौरक्षण होईल.
		एकूण रक्कम				84.5		

8.10 वर्ष – मार्च 2031 – एप्रिल 2032 (10)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मजूर दिवस (एकूण मजूर 180)	अपेक्षित फलित

1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 तलाव	कूप नंबर 548 मधील वन तलावांचे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
3	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 569 (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
4	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन	मे	10	कूप नम्बर 451	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल. तसेच जैवविविधता वाढविण्यास मदत होईल.
5	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	25 हे.	कूप नंबर 548 मधील खुल्या जागेत (टेकर)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	7812 मनुष्य दिवस (26 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
6	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	1 तलाव	डोंडून तळ्यात	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (3 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.

7	रस्ते साफ करणे	जानेवारी	5 किमी	कूप नंबर 450, 451, 429 (गावठाण ते वनहद्द)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5	1953 मनुष्य दिवस (65 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे सर्व रस्ते पारदर्शी राहतील आणि ते लवकर खराब होणार नाहीत.
8	सीमा साफ करणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
9	T.C.M	फेब्रुवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 451	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपण लागवड केलेल्या रोपवन मध्ये कोणत्याही प्राण्यांचे चराई साठी अतिक्रमण होणार नाही व रोपांचे सौरक्षण होईल.
एकूण रक्कम						64		

दहा वर्षाची एकूण रक्कम (बजेट) :- 661 लाख एवढी आहे.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31	2031-32
34	25.5	55	63.5	54.5	64	113.5	102.5	84.5	64
एकूण रक्कम :- 661									

धन्यवाद

कार्ययोजनेत सहभागी व्यक्तींची नावे

तांत्रिक मार्गदर्शन: 1) डॉ. माधव गाडगीळ (जेष्ठ पर्यावरण तज्ञ) पुणे

2)डॉ. विजय एदलाबादकर (भौतिक शास्त्रज्ञ) बल्लारपुर

स्थानिक कार्यकर्त्ये (प्रत्यक्ष सहभागी): श्री. नारायण नरोटे (पदविकाधारक), अनिल हिचामी, देवराम दुगा, मानिक पोटावी, अरविंद कुमरे, विजय पदा, मधुकर कोवा, वंदना गावळे,रंजना नरोटे आणि समस्त ग्रामसभा सदस्य.